

**RAPORT DE EVALUARE A DATELOR
PENTRU REPUBLICA MOLDOVA**

Michel POULAIN, Anne HERM,

Maria VREMIȘ și Viorica CRAIEVSCHI TOARTĂ

Opiniile exprimate în publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Comisiei Europene, ale Organizației Internaționale pentru Migrație și ale partenerilor săi de proiect.

OIM este fidelă principiului că migrația legală ce respectă demnitatea umană aduce beneficii migranților și societății. În calitate de organizație inter-guvernamentală, OIM colaborează cu partenerii săi pe plan mondial după cum urmează: asistă la satisfacerea provocărilor operaționale ale migrației; promovează înțelegerea integrală a problemelor ce țin de migrație; încurajează dezvoltarea economică și socială prin intermediul migrației; activează pentru respectarea reală a demnității umane și a bunăstării migranților.

Acest raport este rezultatul studiului, efectuat de către Experții Internaționali, Michel Poulain și Anne Herm, în comun cu Experții Locali, Maria Vermiş și Viorica Craievschi-Toartă, în cadrul proiectului OIM "Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a Parteneriatului pentru Mobilitate Moldova – UE", finanțat de către Comisia Europeană prin intermediul Instrumentului European de Parteneriat și Vecinătate.

Raportul respectiv este rezultatul eforturilor comune considerabile de colectare și analiză a datelor, la care au contribuit multe persoane în moduri diverse, însă la fel de importante. Pe această cale, dorim să exprimăm recunoștința noastră și să mulțumim tuturor membrilor și observatorilor Grupului Tehnic de Lucru pentru participarea și colaborarea activă, la fel și pentru contribuția importantă adusă. Ținem să aducem sincerele noastre mulțumiri Elenei Vâtcărau din cadrul Biroului Național de Statistică și lui Ștefan Carauș din cadrul Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” „, pentru oferirea informației foarte utile și expunerea comentariilor importante.

Martin Wyss, Ghenadie Crețu, Silas Rapold și Oxana Maciuca din Oficiul OIM în Moldova au oferit îndrumări intelectuale, încurajări și sprijin pe parcursul întregului proiect.

Finanțarea acestui studiu s-a realizat din cadrul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat.

Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Moldova

Str. Ciuflea, 36/1

Chisinau, MD-2001

Republica Moldova

Tel. (+ 373 22) 23-29-40; (+ 373 22) 23-29-41;

Fax: (+ 373 22) 23-28-62;

© 2011 Organizația Internațională pentru Migrație (IOM)

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o parte a prezentei publicații nu poate fi reprodusă, păstrată pe un sistem de căutare a informației sau transmisă sub orice formă prin intermediul unor mijloace electronice, mecanice, de fotocopiare, înregistrare sau altfel fără permisiunea scrisă prealabilă a editorului.

Conținut

Introducere

Terminologie și Abrevieri

Secțiunea 1. Trecerea în revistă a colectării de date în domeniul migrației internaționale în Moldova

Secțiunea 2. Furnizorii de date curenți și potențiali pentru viitor. Principalii producători de date statistice

2.1. Biroul Național de Statistică

2.2. Sistemul Informațional Integrat Automatizat în domeniul Migrației și Azilului „SIAMA”

2.3. Registrul de Stat al Populației

2.4. Alți potențiali furnizori de date pentru viitor

Secțiunea 3. Conformitatea cu standardele internaționale și europene cu privire la statisticile ce vizează migrația internațională

3.1. Statistici cu privire la migrația internațională, populația rezidentă și dobândirea cetățeniei (art. 3 din Regulamentul UE)

3.1.1. Țara de reședință obișnuită și stocul de populație relevant pentru migrația internațională

3.1.2. Fluxul de imigranți și emigranți internaționali

3.1.3. Statisticile solicitate

3.2. Statistici cu privire la protecția internațională (art. 4 din Regulamentul UE)

3.3. Statistici cu privire la prevenirea intrării și șederii ilegale (art. 5 din Regulamentul UE)

3.4. Statistici cu privire la permisele de reședință (art. 6 din Regulamentul UE)

3.5. Statistici cu privire la remitențe (nu sunt incluse în setul de date solicitat de Regulamentul UE)

Secțiunea 4. Alte date statistice disponibile cu privire la migrația internațională

4.1. Stocul cetățenilor moldoveni care locuiesc peste hotare

4.2. Migrația în forței de muncă

4.3. Statistici cu privire la repatriați

4.4. Statistici cu privire la invitații

Secțiunea 5. Concluzii și Recomandări

Documente relevante

Anexa 1. Sumarul legislației Comisiei Europene cu privire la statisticile în domeniul migrației internaționale

Anexa 2. Concepte și definiții: recomandate de ONU și UE comparate cu cele utilizate în Moldova

Anexa 3. Cerințele UE față de date și disponibilitatea acestora în Moldova

Introducere

Acest **Raport de evaluare a datelor** (RED) și-a propus drept scop să evalueze toate datele primare și cele statistice care sunt produse de Biroul Național de Statistică (BNS), diverse ministere instituții publice din Moldova în domeniul migrației.

Evaluarea s-a axat pe: (i) precizia, fiabilitatea și corectitudinea datelor, (ii) metodologia și acoperirea colectării de date, (iii) frecvența colectării de date și oportunitatea diseminării datelor, (iv) relevanța și utilitatea pentru utilizatori întru elaborarea politicilor, (v) comparabilitatea și compatibilitatea cu standardele internaționale și (vi) accesibilitatea și transparența acestor date.

Astfel, RED va evalua eficacitatea colectării curente de date prin identificarea lipsei de date și lacunelor existente în comparație cu standardele internaționale/europene, în măsura în care acestea vizează elaborarea și actualizare Profilului Migrațional Extins.

Prezentul RED este divizat în cinci secțiuni:

- Prima secțiune prezintă o trecere în revistă a situației cu privire la datele statistice colectate în domeniul migrației internaționale în Moldova, drept suport potențial pentru viitorul Profil Migrațional Extins.
- A doua secțiune prezintă principalii producători de date statistice care sunt Biroul Național de Statistică și Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „REGISTRU” (în baza RSP sau SIIAMA).
- A treia secțiune confruntă metodologiile care se utilizează la moment și datele statistice disponibile cu cele solicitate de Eurostat și recomandate de Direcția Statistică a ONU cu privire la statisticile migrației internaționale. Se vor identifica lacunele existente și se vor detalia tabelele statistice care urmează să fie modificate sau produse din nou.
- A patra secțiune prezintă și pune în discuție relevanța altor date statistice, care sunt la moment disponibile (sau vor fi potențial disponibile pe viitor) și produse de diferite ministere și instituții.
- Concluzia acestui RED va identifica lacunele existente cu privire la trei calități cheie ale datelor statistice necesare pentru susținerea Profilului Migrațional Extins și elaborarea unor politici eficiente bazate pe probe în domeniul migrației internaționale în Moldova: disponibilitatea, fiabilitatea și comparabilitatea datelor statistice cu standardele internaționale.

Terminologie și Abrevieri

AFM – Ancheta Forței de Muncă

ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

AOAM – Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală

BMA – Biroul de Migrație și Azil

BNM – Banca Națională a Moldovei

BNS – Biroul Național de Statistică

CBGC – Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice

CCTP – Centrul de Combatere a Traficului de Persoane

CNAM – Campania Națională de Asigurări în Medicină

CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale

CNPD – Comisia Națională pentru Populație și Dezvoltare

CSE – Conferința Statisticienilor Europeni

ÎS „CRIS „REGISTRU” - Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „REGISTRU”

ICNUR – Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

ID – Identificator

IDNP – Numărul de identitate de stat al persoanei (Identification Number of Person)

ILO – Organizația internațională a muncii (International Labour Organisation)

MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

MAI – Ministerul Afacerilor Interne

MJ – Ministerul Justiției

MEc – Ministerul Economiei

MEd – Ministerul Educației

MMPSF – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

MS – Ministerul Sănătății

MTIC – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

OIM – Organizația Internațională pentru Migrație

ONG – Organizație Non-Guvernamentală

ONU – Organizația Națiunilor Unite

RED – Raport de Evaluare a Datelor

REVIND – Registrul de Stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale

RM – Republica Moldova

RSP – Registrul de Stat al Populației

RSUD – Registrul de Stat al Unităților de Drept

SEE – Spațiul Economic European

SG – Serviciul Grăniceri

SIA – Sistem Informațional Automatizat

SIIAMA – Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil”

SIAAOAM – Sistemul Informațional Automatizat de Asigurări Obligatorii de Asistență Medicală

SIIOD – Sistemul Informațional Integrat al Organelor de Drept

SIISG – Sistemul Informațional Integrat al Serviciului Grăniceri

SIMI – Sistemul Informațional Medical Integrat

SPES – Agenția Suedeză pentru Ocuparea Forței de Muncă

UE – Uniunea Europeană

UNECE – Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa (United Nations Economic Commission for Europe)

UNSD – Diviziunea Națiunilor Unite pentru Statistică (United Nations Statistics Division)

Secțiunea 1. Trecerea în revistă a colectării de date în domeniul migrației internaționale în Moldova

Schimbările politice și social-economice care au avut loc în Moldova și în întreaga lume în ultimele decenii au cauzat schimbări esențiale în domeniul migrației. Procesele migraționale au o influență considerabilă atât asupra domeniului social, economic și demografic din țară, cât și asupra stabilității și securității de stat. Migrația internațională este o problemă cheie în Moldova și are un impact important asupra dezvoltării țării și îmbunătățirii bunăstării populației sale. Din numărul țărilor europene Moldova are parte de cel mai înalt nivel de emigrare a cetățenilor și în mod potențial, în viitorul apropiat, imigrarea (de reîntoarcere) astfel influențând creșterea migrației de tranzit și celei ilegale, care sunt deja considerate probleme importante care trebuie abordate. Cu alte cuvinte, emigrarea este o parte a vieții de zi cu zi a multor cetățeni moldoveni, iar lipsa de decizii din partea guvernului în această privință ar avea un impact considerabil asupra economiei țării și dezvoltării societății moldovenești.

La momentul actual cel puțin 10 ministere și instituții publice se ocupă de problemele diverse ale migrației internaționale. Pe lângă aceasta, majoritatea misiunilor locale ale organizațiilor internaționale, numeroase ONG-uri și câteva ambasade străine sunt implicate în proiecte în care migrația internațională reprezintă o componentă majoră. Există numeroase baze de date administrative, unde pot fi găsite informații și date care descriu și evaluează impactul migrației internaționale. Evaluarea prezentă a disponibilității, fiabilității și comparabilității datelor statistice în domeniul migrației internaționale își propune drept scop să susțină direct Profilul Migrațional Extins. Aceasta demonstrează ce date sunt disponibile din cercetările statistice și diversele baze de date administrative.

Principalele cercetări majore, cum ar fi Ancheta Forței de Muncă și Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice sunt realizate de BNS. Totodată, cercetări mai limitate au fost inițiate și de alte instituții, inclusiv OIM în colaborare cu alte instituții publice vizate. Pe lângă aceste cercetări statistice, câteva instituții publice au elaborat baze de date administrative, care fie că sunt direct legate de problemele migrației internaționale, fie că includ variabile cu privire la persoane, care sunt legate de experiența migrațională a acestora. Majoritatea acestor baze de date sunt automatizate și produc unele date statistice agregate, o parte din care sunt accesibile public. Consolidarea producerii de date statistice privind migrația internațională bazate pe surse de date administrative reprezintă unul din obiectivele Registrului de Stat al Populației și al Sistemului Informațional Integrat Automatizat SIIAMA, care a fost elaborat pentru a spori cooperarea între ministere în domeniul migrației internaționale. Tehnologiile avansate elaborate de ÎS „CRIS „Registru”, al Ministerului Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor permit legătura între mai multe baze de date individuale pentru investigații operaționale întru sporirea cooperării între ministerele implicate. ÎS „CRIS „Registru” mai colectează și date, produce și actualizează 24 de tabele statistice care au drept scop totalizarea datelor administrative produse de fiecare minister implicat în SIIAMA. Aceste tabele SIIAMA ar trebui să permită stabilirea unor criterii directe de evaluare a diferitor aspecte ale politicii migraționale în Republica Moldova. Pe lângă aceasta, a fost constituită o comisie consultativă pe lângă Prim-ministru, axată în special pe politicile din domeniu - Comisia Națională pentru Populație și Dezvoltare, care dispune de mandatul de a determina mecanismele de colectare și schimb de date dezagregate referitoare la principalii indicatori demografici, inclusiv în domeniul migrației. Atribuțiile de bază ale Comisiei constau în coordonarea procesului de elaborare a politicilor ce țin de populație, inclusiv a celor cu impact direct asupra migrației internaționale.

Informații, date, statistici și indicatori

Pentru a înțelege mai bine prezentul RED, trebuie luată în considerație următoarea ordine de idei:

1. **Informația individuală** colectată de instituțiile publice la nivel individual prin formulare administrative sau rapoarte pe suport de hârtie.
2. **Date primare individuale** care se referă la un grup de informație individuală structurată, colectată în conformitate cu metadate bine definite care detaliază toate variabilele incluse, valorile lor posibile, acoperirea și fiabilitatea lor. Astfel de date individuale sunt, în general, organizate în baze de date ad-hoc.
3. **Date statistice agregate** sunt obținute prin gruparea și tabularea încrucișată a datelor individuale brute extrase din baze de date. Acestea sunt cifre absolute sau frecvențe care sunt de obicei prezentate în tabelele statistice.
4. **Indicatorii** reprezintă suportul direct pentru elaborarea de politici în domeniul vizat; acești indicatori sunt de obicei valori numerice individuale care ar putea fi cifre absolute, cifre relative cum ar fi proporțiile, indici standardizați construiți pentru scopuri comparative sau indicatori calitativi care vor apărea ca o variabilă dihotomică (da sau nu) sau o variabilă categorică (de ex. redusă, moderată, înaltă).

Prezentul RED se va axa pe date, dar mai cu seamă pe datele statistice agregate pentru a oferi suport în mod continuu pentru elaborarea și actualizarea Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova.

Sursele și furnizorii de date

Câteva instituții publice din Moldova dețin informații care se referă la migrația internațională sau este relevantă pentru politicile migraționale:

1. Biroul Național de Statistică - organ central de statistică, conduce și organizează activitatea în domeniul statisticii în Moldova
2. Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor, ÎS „CRIS „REGISTRU”, este responsabil de furnizarea datelor statistice care sunt parte a SIIAMA. ÎS „CRIS „REGISTRU” este deținătorul și administratorul Registrului de Stat al Populației.
3. Serviciul Grăniceri – furnizor de informație cu privire la traversarea frontierei de stat (intrarea-ieșirea în/din Moldova).
4. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei: Direcția Asigurarea Egalității de Gen și Prevenirea Violenței, Direcția Protecție a Familiei și a Drepturilor Copilului, Unitatea Națională de Coordonare a Sistemului Național de Referire pentru asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de persoane (SNR), Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
5. Ministerul Afacerilor Interne: Biroul Migrație și Azil, care este responsabil de Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIIAMA) și Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane
6. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
7. Ministerul Educației

8. Ministerul Sănătății
9. Compania Națională de Asigurări în Medicină
10. Casa Națională de Asigurări Sociale
11. Banca Națională a Moldovei, Departamentul Balanța de Plăți

Totuși, doar câteva din aceste instituții produc date statistice în baza informației colectate. Cu scopul de a susține Profilul Migrațional Extins al Moldovei prin identificarea datelor și indicatorilor statistici relevanți și fiabili, acest raport se va axa pe doi producători principali de date: BNS și ÎS „CRIS „REGISTRU” (în cadrul SIIAMA și în baza RSP). Adicional, sunt alte instituții care administrează baze ad-hoc, dar nu produc date statistice, cu excepția celor pentru uzul lor intern.

Fluxurile migraționale și stocurile de populație

Pentru o interpretare mai calitativă a diferitor date disponibile și pentru a susține Profilul Migrațional Extins, este important de a stabili o distincție clară între fluxurile și stocurile care țin de migrația internațională. Datele statistice cu privire la migrația internațională pot fi clasificate în două categorii de bază: fluxurile migrantilor și stocurile de populație ce țin de migrația internațională. Fluxul migrațional constă din fluxurile de imigrare și cele de emigrare și include evenimentele care de obicei sunt calculate în mod anual, iar uneori lunar. În conformitate cu recomandările internaționale, imigrarea înseamnă sosirea străinilor care au intenția de a domicilia cel puțin 12 luni în Moldova. Același flux imigrațional mai include și cetățenii moldoveni emigrați care revin în țara de baștină cu intenția de a domicilia în Moldova timp de cel puțin 12 luni. În ceea ce privește fluxul emigrațional, acesta este constituit mai cu seamă din cetățenii moldoveni care pleacă peste hotare cu intenția de a se domicilia peste hotare cel puțin timp de 12 luni. Cu toate acestea, străinii imigrați care părăsesc țara pentru cel puțin 12 luni sau cei ale căror permis de ședere a expirat sau n-a fost reînnoit trebuie să fie incluși și ei în fluxul emigrațional.

Stocul populației ce ține de migrația internațională este compus din toate persoanele care au imigrat cel puțin o dată și locuiesc în țară la un anumit moment, de regulă la 1 ianuarie a fiecărui an. În cazul Moldovei prezintă interes și stocul emigrant: acesta este compus din toate persoanele care au emigrat vreodată din Moldova și locuiesc peste hotare în momentul observării. Acest stoc al populației nu este atât de ușor de a fi stabilit, deoarece aceste persoane locuiesc peste hotare. Este posibilă doar estimarea indirectă. Acest subiect este de obicei ignorat în recomandările statistice internaționale.

Secțiunea 2. Furnizorii de date curenți și potențiali pentru viitor. Principalii producători de date statistice

Tradițional, instituțiile statistice naționale sunt cei mai importanți furnizori de date statistice în toate țările europene, aceeași ordine de idei înregistrându-se și în Moldova. BNS produce și diseminează statistici oficiale cu privire la populație, inclusiv migrația internațională. BNS își elaborează propriile sale sisteme independente de colectare a datelor, dar utilizează și datele colectate de alte instituții pentru scopuri administrative. Pe lângă BNS, ÎS „CRIS „REGISTRU” sub umbrela RSP și SIIAMA, produce și diseminează unele date statistice care se referă la migrația internațională. Aceste date sunt colectate pentru diferite necesități administrative și sunt gestionate de autorități responsabile pentru sarcini administrative relevante menționate în secțiunea precedentă. ÎS „CRIS „REGISTRU” este deținătorul și administratorul RSP. RSP este destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analiza datelor cu privire la persoanele fizice, care reprezintă subiecte ale înregistrării, cu prezentarea informației instituțiilor publice din Moldova, altor persoane fizice și juridice în modul stabilit de legislație. Alți potențiali furnizori de date pe viitor, vor fi prezentați la finele prezentei secțiuni.

2.1. Biroul Național de Statistică

Datele cu privire la procesele demografice, inclusiv migrația, sunt produse și/sau consolidate, agregate și diseminate de BNS în baza Legii cu privire la statistica oficială Nr. 412-XV din 09.12.2004. Legea cu privire la statistica oficială stabilește principalele sarcini ale BNS care sunt similare cu cele din țările europene. Legea dată prevede obligația de a respecta standardele internaționale și promova colaborarea cu organizațiile internaționale în domeniul statisticii. Principiile imparțialității, deontologiei statistice, relevanței, transparenței, confidențialității, cost-eficienței, coordonării la nivel național și internațional vor asigura ca datele statistice produse și diseminate de BNS să fie relevante, fiabile și în conformitate cu recomandările internaționale.

Sistemul statistic al Republicii Moldova dezvoltat de BNS oferă date cu privire la populație care rezultă direct din propriile sale cercetări statistice (recensământul populației și gospodăriilor, Ancheta Forței de Muncă, Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice și alte cercetări specifice) sau sunt produse din surse de date administrative gestionate de următoarele ministere:

- Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor (ÎS „CRIS „REGISTRU”);
- Ministerul Afacerilor Interne (Biroul Migrație și Azil responsabil pentru SIIAMA).
- Ministerul Justiției (Serviciul Stare Civilă);
- Ministerul Sănătății (Centrul Național de Management în Sănătate);

Există următoarele surse de colectare a datelor statistice care ar putea să ofere informație cu privire la migrația internațională (i) Recensământul Populației (ii) Ancheta Forței de Muncă (iii) Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (iv) statisticile anuale privind populația, inclusiv statisticile migrației internaționale.

Rezultatele acestor colectări de date și activități de procesare a datelor sunt diseminate prin intermediul publicațiilor, care sunt mai cu seamă disponibile pe pagina web BNS.

Recensământul populației și a locuințelor din 2004

Recensămintele sunt organizate o dată la zece ani. Ultimul recensământ a fost realizat în 2004. În pofida frecvenței atât de reduse, recensământul este printre cele mai importante surse de date statistice în domeniul populației. Deși dispune de posibilitate limitată pentru a colecta date cu privire la fluxurile migrației internaționale, recensământul, totuși, este o sursă importantă pentru datele cu privire la populație relevante pentru migrația internațională, deoarece poate identifica sub-grupuri specifice în numărul total de populație. În Moldova, recensământul este la moment unica sursă de date cu privire la componența populației rezidente atât după caracteristici demografice generale, cât și caracteristici specifice relevante pentru migrația internațională, cum ar fi cetățenia și țara de naștere. De asemenea, recensământul este punctul de pornire pentru actualizările anuale ale cifrelor cu privire la populație și are o influență directă asupra producerii statistice anuale, nu doar în domeniul demografiei, dar și în domeniul forței de muncă și alte sfere. Astfel, datele recensământului ar trebui să fie considerate drept o sursă foarte importantă pentru Profilul Migrațional Extins, în pofida faptului ca aceste date nu pot fi actualizate anual.

Recensământul din 2004 a enumerat populația care locuiește permanent în Moldova și persoanele care sunt prezente temporar, domiciliat permanent într-o altă țară. Persoanele care au locuit de câțiva ani peste hotare, dar mai erau încă considerate drept membri ai gospodăriilor și își păstrau reședința permanentă în Moldova au fost incluse în cifra populației permanente. Și invers, persoanele, mai cu seamă străinii, care dispuneau de loc permanent de reședință peste hotare și locuiau în Moldova temporar chiar și mai mult de un an au fost excluse. Documentele de recensământ au inclus un chestionar special cu privire la persoanele care domiciliau permanent într-o altă țară, dar se aflau temporar pe teritoriul Moldovei la momentul recensământului (*formularul Nr. 3S*). Aceste persoane trebuiau să informeze despre datele lor demografice de bază (data nașterii și sex) cât și țara de naștere, cetățenia, țara de reședință permanentă, motivele de ședere în Moldova, inclusiv pentru muncă, azil, studii și altele.

Astfel, datele recensământului din 2004 se referă la populația permanentă, ceea ce înseamnă populația cu reședință permanentă în Moldova, care locuia sau nu de facto în Moldova în momentul petrecerii recensământului. Este definită populația prezentă (inclusiv cea care este prezentă temporar, dar locuiește permanent într-o altă țară, cu excepția rezidenților permanenți ai Moldovei care erau temporar peste hotare în momentul petrecerii recensământului) și au fost produse câteva tabele statistice cu privire la populația dată.

Un număr mare de tabele statistice cu datele recensământului sunt diseminate prin intermediul publicațiilor pe suport de hârtie sau sunt accesibile pe site-ul web al BNS, pe când tabulări încrucișate adăugătoare ar putea fi obținute doar la cerere pentru scopul Profilului Migrațional Extins.

Ancheta Forței de Muncă

Ancheta Forței de Muncă oferă date pentru statisticile care vizează migrația internațională, deoarece printre domeniile adiționale de investigare se colectează și date cu privire la migrația muncii.

Dimensiunea eșantionului pentru cercetarea trimestrială este de 12000 de gospodării. Țara de cetățenie și prezența sau absența a persoanei în gospodărie, inclusiv și motivele absenței sunt printre caracteristicile colectate pentru fiecare persoană. Nu se întreabă nimic despre țara de naștere. Printre

personale care nu sunt prezente la momentul interviuării pot fi destinate persoanele absente temporar care au plecat peste hotare pentru mai puțin de un an și persoanele care au plecat peste hotare pentru un an și mai mult, inclusiv și motivul șederii lor peste hotare (pentru studii, muncă, în căutarea unui loc de muncă, sau din alte motive).

Rezultatele și analizele AFM sunt publicate în anuarul statistic și într-o publicație anuală dedicată acestuia. Datele mai sunt disponibile și pe pagina web BNS. La cerere, datele sunt procesate pentru a răspunde unor necesități mai specifice.

Pe lângă întrebările care sunt de obicei puse în cadrul AFM cu privire la membrii gospodăriei de peste hotare, **în 2008 a fost realizată o anchetă ad-hoc cu privire la migrația forței de muncă** cu un accent specific pentru migrația internațională. Scopul cercetării a fost cel de a obține caracteristici adiționale cu privire la persoanele care au plecat peste hotare pentru a munci sau în căutarea unui loc de muncă, cum ar fi: motivul plecării, căile de emigrare în scop de muncă, costurile emigrării, modalitățile de căutare a unui loc de muncă și condițiile de muncă, statutul de ședere în țara de destinație, etc. Eșantionul cercetării a fost format din eșantionul de bază al AFM pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2008 și un eșantion adițional al gospodăriilor AFM care în 2007 aveau cel puțin un membru care se afla peste hotare pentru muncă sau în căutarea unui loc de muncă. Pentru colectarea datelor au fost utilizate două chestionare: primul pentru „migranții absenți” care au fost definiți drept persoane care au fost absente în gospodărie la momentul interviului și motivul absenței a fost plecarea peste hotare pentru a munci sau pentru a căuta un loc de muncă, și al doilea chestionar pentru „migranții reveniți”, adică persoanele care la momentul interviului erau în gospodărie și care au declarat că pe parcursul ultimilor 12 luni înainte de interviu au fost peste hotare pentru a munci sau pentru a căuta un loc de muncă.¹ Informația cu privire la migranții absenți a fost oferită de membrii gospodăriei prezenți pe parcursul interviului. În baza eșantionului de bază din 2009, BNS a estimat că 295 mii de persoane (media celor 4 cercetări semestriale) lucrau sau erau în căutarea unui loc de muncă peste hotare .

Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice

BNS mai este responsabil și pentru Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice. Pentru AFM și CBGC există un cadru comun de eșantionare, o rețea unică de operatori de interviu și controlori. Eșantionul net pentru CBGC constă din 9768 gospodării anual. CBGC oferă informație cu privire la standardele de trai în Moldova prin intermediul colectării datelor cu privire la venitul și consumul gospodăriei, cât și unele caracteristici non-monetare ale gospodăriilor și membrilor gospodăriei, inclusiv date relevante statisticilor cu privire la migrația internațională. Două tipuri de date ale acestei cercetări ar putea fi de interes pentru Profilul Migrațional Extins. În primul rând, CBGC colectează date cu privire la „remitențe”, drept parte din venitul gospodăriei. Toate tabelele generale produse de BNS publică date cu privire la venitul gospodăriei, inclusiv remitențele sub titlul de „alte surse de venit”. În al doilea rând, chestionarul CBGC mai permite și colectarea datelor cu privire la membrii gospodăriei care sunt absenți sau locuiesc peste hotare, inclusiv motivul, durata absenței și țara de ședere curentă. Aceste

¹ Informație similară este prezentă și în AFM regulat, drept răspuns la întrebarea 76a. Care este principalul motiv care vă împiedică să începeți să lucrați în următoarele 15 zile? Deși răspunsul „va pleca peste hotare pentru a munci (sau a revenit recent de peste hotare)” nu face distincție între migranții care pleacă și cei care vin, totuși ne oferă și o idee cu privire la mobilitatea generală a brațelor de muncă în mod mai frecvent.

date nu sunt publicate. În conformitate cu informația oferită de BNS, numărul estimat de astfel de persoane a fost de 226 mii în 2009.

Statistici anuale cu privire la migrația internațională

BNS produce date statistice cu privire la migrația internațională în baza datelor agregate primite din Registrul de Stat al Populației precum și a celor primite de la BMA. Aceste tabele agregate conțin informații cu privire la imigranți și emigranți, indicând caracteristicile lor demografice de bază (vârsta, sexul, starea civilă, nivelul de educație, țara de reședință anterioară sau țara de destinație, scopul sosirii, țara de cetățenie sau pur și simplu distincția între cetățeni și străini). Aceste statistici anuale sunt disponibile în Anuarul Statistic și pe pagina web BNS. Actualmente, distribuția stocului de populație după caracteristicile ce se referă la migrația internațională nu este la moment disponibilă drept parte din statisticile anuale cu privire la populație.

Evaluare

În conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială, BNS este organul central pentru producerea de statistici naționale, inclusiv cele cu privire la migrația internațională, care sunt relevante, fiabile și în conformitate cu recomandările statistice internaționale. Ca și în toate țările europene, instituția statistică trebuie să fie neutră de orice influență politică asupra conținutului și metodologiilor utilizate pentru producerea de statistici – acest fapt fiind o precondiție pentru a urma cerințele stabilite de legea menționată mai sus. Prin urmare, BNS este autoritatea internațional recunoscută pentru producerea și diseminarea statisticilor în Moldova.

Instituțiile publice care produc și diseminează date statistice nu sunt obligate să urmeze aceste reguli, în special în privința recomandărilor statistice internaționale. La moment, în Moldova sunt câteva instituții care procesează și distribuie statistici cu privire la migrația internațională direct către elaboratorii de politici, fără o verificare a calității statisticii realizate de BNS. Principalul obiectiv al acestor date statistice este cel de a monitoriza funcționarea departamentelor care se ocupă de extragerea și agregarea datelor brute direct din propriile lor baze de date administrative (numărul de documente procesate, numărul de probleme soluționate, etc.). Totuși, utilizarea acestor date pentru producerea de date statistice cu privire la populație și, în special, cu privire la migrație fără implementarea regulilor și metodelor statistice tradiționale ar putea fi o activitate greșită. În lumina dată, rolul BNS drept producător și diseminator final de date statistice nu este la moment pe deplin validat. Orice date diseminate în paralel cu cele produse și diseminate de BNS trebuie să fie luate în considerație cu precauțiune extremă în ceea ce privește calitatea lor statistică.

Documentele recent elaborate de BNS² și Statistica Norvegiei³, drept urmare a vizitei lor de suport din decembrie 2009 prezintă o evaluare clară a producerii de către BNS a statisticilor cu privire la populație și migrație. Aceste evaluări, consolidate în colaborare cu specialiștii BNS în cadrul proiectului curent, au dovedit existența capacității și motivației în rândul personalului BNS de a elabora statistici

² BNS (2009). *Cu privire la elaborarea Sistemului de Statistici Demografice*, Notă Informativă accesibilă pe site-ul web al BNS.

³ Statistica Norvegiei (2010). *Similarități și diferențe între Moldova și Norvegia cu privire la condițiile pentru statisticile demografice* – un document de discuție, din 10 februarie 2010; *Suport pentru dezvoltarea statisticilor demografice*, din 23 februarie 2010.

migraționale care să fie fiabile, comparabile la nivel internațional, să reflecte corect procesele migraționale din țară și să fie relevante pentru necesitățile de politici.

BNS dispune de competențe înalte pentru a realiza cercetări statistice în baza unor colectări ad-hoc de date statistice, însă BNS dispune de experiență mai redusă în ceea ce privește utilizarea datelor derivate din bazele de datele administrative pentru scopuri statistice. Este bine cunoscut între statisticieni că utilizarea datelor administrative pentru producerea de date statistice fiabile și relevante necesită implementarea unor metode specifice care sunt diferite de cele care sunt utilizate pentru recensăminte și cercetări prin sondaj. După cum este în toate domeniile statisticilor cu privire la populație în care datele brute reprezintă rezultatul înregistrării administrative, cele mai bune rezultate pentru statisticile cu privire la migrația internațională, în ceea ce privește fiabilitatea acestora, pot fi obținute prin permiterea instituției statistice naționale de a utiliza direct date individuale prin procesarea de date statistice. Acesta nu este cazul Moldovei.

BNS își cunoaște limitările sale în ceea ce privește capacitățile instituției. Totuși BNS a planificat un număr de activități, inclusiv și elaborarea propriului sistem informațional și desfășurarea instruirilor specifice pentru analiza datelor. Mai mult ca atât, deoarece BNS va deveni cel mai important producător final pentru Profilul Migrațional Extins personalul BNS este dispus să susțină acest proiect drept o prioritate.

Evaluare specifică pentru principalele surse de date statistice gestionate de BNS

Recensământul

Recensământul, drept o sursă importantă de date în domeniul statisticii populației, este de asemenea relevant și pentru statistica migrației internaționale și prin consecință pentru Profilul Migrațional Extins. Informația de bază cu privire la componența populației conform variabililor ce țin de migrație este disponibilă prin intermediul recensământului. Valoarea specifică a recensământului din 2004 din Moldova ce vizează statistica migrației internaționale se bazează pe faptul că acesta a colectat date despre moldovenii care locuiesc peste hotare, care nu pot fi colectate eficient prin alte metode de colectare a datelor. Cu toate acestea, definițiile și cuprinderea grupurilor de populație trebuie să fie luate în considerație cu atenție.

Chestionarul gospodăriei din Recensământul din 2004 a inclus informație cu privire la membrii gospodăriei care sunt temporar absenți. Nu a fost indicată vreo limită de timp maximă pentru absența temporară a persoanelor, astfel persoanele care au locuit peste hotare timp de mai mult de 12 luni (durata minimă pentru includere în populația în mod obișnuit rezidentă a unei țări conform recomandărilor ONU) mai puteau fi considerate drept absente temporar din Moldova și numărate în rândul membrilor gospodăriei. Astfel, populația permanentă numărată de recensământ a inclus un număr de persoane care locuiesc peste hotare deja de mult timp. Totuși, acest număr nu a inclus persoanele care trăiesc peste hotare, chiar și pentru o perioadă scurtă de timp, dar care n-aveau membri de gospodărie rămași în Moldova. În ceea ce privește definiția generală a populației aplicată în recensământ, populația enumerată n-a corespuns standardelor internaționale pentru numărarea populației totale a țării, după cum se va arăta în Secțiunea 3.

Din cauza unor motive politice, populația de pe malul stâng al Râului Nistru și cea din municipiul Bender nu a fost numărată, ceea ce a rezultat în acoperirea parțială a populației și în necunoașterea numărului populației pentru întreaga țară.

Ancheta Forței de Muncă

Datele Anchetei Forței de Muncă pot oferi estimări ale numărului emigranților de peste hotare și caracteristicile acestora. Totuși există un nivel necunoscut de sub-acoperire, deoarece numai acele persoane care au membri de gospodărie în Moldova pot fi cuprinși de cercetare. De asemenea, chiar dacă durata absenței este inclusă, aceasta nu poate fi utilizată în mod eficient pentru estimarea fluxului anual emigrațional: numărul de persoane peste hotare timp de peste un an va include toate persoanele care au emigrat vreodată și încă se mai află peste hotare, pe când persoanele care se află peste hotare timp de mai puțin de un an va include și migranții pe termen scurt care se vor întoarce în țară în decurs de 12 luni. O recomandare rigidă constă în realizarea în fiecare an a unui modul special cu privire la migrația internațională în cadrul AFM, după cum s-a făcut în 2008.

De asemenea, cercetările prin sondaj ale gospodăriilor, după cum este AFM, nu oferă informație suficientă privind imigranții. Design-ul eșantionului se bazează pe adresele gospodăriilor, astfel încât imigranții străini sunt incluși și ei. Totuși, datorită numărului mic al acestora, rezultatele acestor cercetări nu sunt semnificative din punct de vedere statistic pentru populația străină.

Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice

CBGC oferă informație limitată cu privire la migrația internațională. Informația privind remitențele este colectată, dar numai ca o parte din totalul venitului pentru toate gospodăriile casnice. Nu există estimări nici cu privire la numărul total absolut al gospodăriilor care primesc remitențe sau estimări cu privire la componența socio-economică a acestor gospodării. Astfel este imposibil de a estima amploarea și impactul fenomenului pentru societatea moldovenească, deoarece va fi dificil de a evalua efectul acestor remitențe asupra bunăstării gospodăriilor care primesc remitențe în comparație cu cele care nu beneficiază de acestea.

Datele cu privire la membrii gospodăriei care sunt absenți și declarați de alt membru al gospodăriei ca locuind peste hotare nu sunt publicate de BNS. Investigările preliminare ne arată că estimările numărului total de membri absenți ai gospodăriilor identificat de CBGC diferă de estimările bazate pe datele colectate de AFM. În conformitate cu CBGC, numărul acestor persoane este cu o treime mai mic. Pentru a profita la maximum de rezultatele ambelor cercetări, este necesar de a clarifica contextul și motivele acestor discrepante. Diferite surse de date (AFM, CBGC, Registrul de Stat al Populației și SIIAMA în baza datelor oferite de Serviciul de Grăniceri) propun estimări independente ale numărului de cetățeni moldoveni care locuiesc peste hotare, care diferă considerabil. Faptul că cel mai mic număr din aceste cifre este raportat de CBGC ne indică că informația cu privire la remitențe poate să fie pe larg sub-raportată în CBGC.

Statisticile anuale cu privire la migrația internațională

Până la finele anului 2010, definițiile utilizate pentru statisticile anuale cu privire la migrație erau cele stipulate în Legea cu privire la migrație Nr. 1518-XV din 06.12.2002, care a fost substituită de noua Lege privind regimul străinilor în Republica Moldova⁴. Noua Lege nu mai prevede careva definiții legale privind migrația. De asemenea, începând cu 2011, cadrul regulator național, dar și cel statistic, trebuie să fie aduse în concordanță cu noile norme adoptate. Este evident că definițiile care anterior întruneau cele mai urgente necesități de date relevante pentru politici, dar au fost pierdute. Conceptul

⁴ Legea Nr. 200 din 16.07.2010, în vigoare din 24.12.2010

general cu privire la migrație trebuie armonizat cu recomandările internaționale cu privire la statisticile migrației internaționale, după cum se va prezenta în Secțiunea 3 de mai jos.

La moment, unele date administrative sunt utilizate de BNS pentru statistica cu privire la fluxurile migrației internaționale. Aceste date sunt agregate și oferite conform unor reguli predefinite de deținătorul datelor administrative, astfel BNS se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește gestionarea calității datelor. Fără validarea datelor brute, BNS nu poate asigura fiabilitatea statisticilor produse. Primind doar date agregate predefinite, BNS nu poate să ofere nici-o dezagregare adițională. De asemenea, acoperirea fenomenului migrației în aceste date este limitată și nu se conformează recomandărilor internaționale după cum se va demonstra în Secțiunea 3.

Pentru îmbunătățirea statisticilor demografice, inclusiv a statisticilor cu privire la migrația internațională în Moldova, este necesară o utilizare mai intensivă a datelor primare extrase din Registrul de Stat al Populației și alte baze de date administrative. Aceste surse de date administrative sunt printre cele mai potrivite pentru a întruni cerințele internaționale pentru statisticile cu privire la migrația internațională și pentru a susține elaborarea de politici. Astfel, pentru a-și îndeplini cu succes obligațiile sale, BNS ar trebui să intensifice cooperarea cu alte autorități publice care colectează date administrative cu caracter personal și economic.

Importanța relativă a emigrării forței de muncă din Moldova necesită o atenție adițională pentru domeniul statisticilor emigrării, un subiect care de obicei este mai puțin abordat în toate țările și pentru care sunt foarte rare exemple bune de o colectare eficientă a datelor. Îmbunătățirea surselor de date pentru fluxul anual emigrațional în baza datelor cu privire la trecerea frontierei, în combinație cu datele extrase din RSP și comparate cu cifrele din AFM privind stocul emigranților ar fi ceva profitabil.

BNS înțelege importanța schimbului de date la nivel internațional, care reprezintă cea mai eficientă modalitate de evaluare a calității statisticilor naționale cu privire la emigrarea internațională. O astfel de colaborare poate contribui la estimarea volumului emigrației ne-înregistrate și a caracteristicilor emigranților.

În lumina importanței migrației internaționale în Moldova și ținând cont de situația curentă în producerea datelor statistice anuale cu privire la migrația internațională, inclusiv necesitățile pentru procesarea potențială pe viitor a datelor primare administrative, resursele umane și tehnice limitate ar putea fi pentru BNS printre cele mai importante obstacole în calea unor îmbunătățiri concrete. Astfel, ar fi binevenită implicarea unor resurse umane și tehnice ale altor instituții și organizații.

2.2. Sistemul Informațional Integrat Automatizat în domeniul Migrației și Azilului „SIAMA”

Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil”, SIAMA, este un sistem informațional conceptual adoptat pentru a integra un număr de baze de date sau alte sisteme informaționale automatizate pentru a realiza politica de stat cu privire la migrație și azil. Posesorul sistemului SIAMA este Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne. SIAMA este planificat ca să integreze următoarele surse de informații: Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei prin intermediul Agenției Naționale de Ocupare a Forței de

Muncă, Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Vamal, Ministerul Educației, Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor, Ministerul Justiției prin intermediul instituțiilor subordonate, Biroul Național de Statistică, Serviciul de Grăniceri, Casa Națională de Asigurări Sociale, și Compania Națională de Asigurări în Medicină. Resursele informaționale din cadrul SIIAMA ar putea să furnizeze date în diferite domenii care țin de migrație, inclusiv date privind cetățenii străini, apatrizii și refugiații. Mai precis, scopurile pentru constituirea SIIAMA sunt următoarele:

- de a integra resursele informaționale despre migrație și azil ale diferitor instituții publice;
- de a asigura monitorizarea fluxurilor migraționale, cât și controlul regimului de ședere a străinilor și apatrizilor pe teritoriul țării;
- de a asigura autoritățile administrației publice împuternicite cu luarea de decizii în domeniul migrației și azilului cu informație operativă.

Următoarele baze de date sunt integrate (sau sunt planificate pentru a fi integrate) în SIIAMA:

1. Un subsistem 'Migrație și Azil' gestionat de MBA din cadrul MAI și care include 5 baze de date:

- Imigrarea
- Azilul
- Repatrierea (vezi secțiunea 4.3)
- Invitațiile
- Contravențiile

2. Registrul de Stat al Populației (MTIC), (date cu privire la migrația internă a populației, informație cu privire la cetățenia persoanei, identificarea persoanei, prestarea serviciilor de documentare cu acte de identitate, perfectarea dosarelor de plecare în străinătate, procesarea, actualizarea și păstrarea datelor în baza informației oferite de diferite ministere și instituții publice)

3. Registrul de Stat al Unităților de Drept (MTIC în cooperare cu MJ)

4. Sistemul informațional integrat al organelor de drept (MJ)

5. Serviciile Stării Civile (MTIC în cooperare cu MJ)

6. Sistemul informațional medical integrat (MS) (SIMI cu subsistemele respective).

7. Sistemul informațional educațional (MEd)

8. Sistemul Informațional al Pieței Muncii (ANOFM, MMPSF)

9. Sistemul Informațional Integrat (SG, SIISG)

10. Sistemul Informațional Integrat (Registrul Consular MAEIE)

11. Sistemul informațional integrat vamal ASYCUDA (Serviciul Vamal al MF)

În cadrul SIIAMA, MTIC și mai precis, ÎS „CRIS „REGISTRU” este responsabil de producerea rapoartelor statistice sistematice în baza tuturor informațiilor incluse în diversele baze de date integrate în SIIAMA. La moment, este disponibil un set de 24 de tabele statistice (Tabelul 1), însă numai șapte din unsprezece instituții publice enumerate mai sus oferă accesul datele lor, două prin legătură directă între bazelor lor de date (RSP și SIISG) și altele cinci prin transfer de date deja agregate. Șabloanele acestor tabele statistice au fost elaborate în comun acord cu BNS și fiecare instituție publică implicată.

Tabelul 1: Lista tabelelor statistice disponibile în SIAMA cu indicarea furnizorului de date și periodicitatea furnizării datelor

Nr.	Denumirea dării de seamă	Furnizor	Periodicitatea		
F1.1	Date statistice privind numărul solicitărilor de invitații eliberate cetățenilor străini pentru intrarea în Republica Moldova, după cetățenie și scopul călătoriei	BMA al MAI	Lunar		
F1.2	Date statistice privind cetățenii străini care au obținut invitații pentru intrarea în Republica Moldova după cetățenie, sex și grupe de vârstă				
F1.3	Date statistice privind numărul solicitărilor de invitații eliberate, retrase, respinse cetățenilor străini și apatrizilor, după cetățenie				
F2.1	Date statistice privind numărul repatriaților Republicii Moldova repartizate în profil administrativ – teritorial (anual, anul trecut după luni).	MTIC	Lunar		
F2.2	Date statistice privind persoanele repatriate, după țara de sosire	BMA al MAI			
F2.3	Date privind repatriații sosiți în Republica Moldova				
F3.1	Cetățenii Republicii Moldova plecați peste hotare după sexe, grupe de vârstă și reședința (UTA).	MTIC, SG	Lunar		
F3.2	Cetățenii Republicii Moldova plecați peste hotare, după sexe, grupe de vârstă și durata absenței	SG	Zilnic		
F4.1	Cetățenii străini aflați în Republica Moldova după sexe, grupe de vârstă și țara de cetățenie				
F4.2	Cetățenii străini aflați în Republica Moldova după sexe, grupe de vârstă și durata aflării				
F4.3	Date statistice privind numărul deciziilor de expulzare emise de către instanțele de judecată în privința cetățenilor străini și apatrizilor	BMA al MAI	Lunar		
F4.4	Date statistice privind numărul deciziilor de reducere a termenului de ședere emise de către organele de poliție în privința cetățenilor străini și apatrizilor				
F4.5	Date statistice privind numărul de încălcări ale regulilor de ședere comise de către cetățenii străini și apatrizi pe teritoriul Republicii Moldova				
F5	Angajarea cetățenilor Republicii Moldova la muncă peste hotare în baza contractelor individuale de muncă care oficial au fost înregistrate la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă			ANOFM al MMPSF	Lunar
F6	Date statistice privind emigrarea cetățenilor Republicii Moldova (cu reședința retrasă) pentru stabilirea cu domiciliul permanent pe teritoriul altor state, repartizate după sex, grup de vârstă și țara de destinație			MTIC	Lunar
F7	Date statistice privind cetățenii străini și apatrizii cu reședința provizorie în Republica Moldova, repartizate după scopul șederii și cetățenie				
F8	Date statistice privind cetățenii străini și apatrizii aflați pe teritoriul Republicii Moldova, repartizate după tipul documentelor eliberate și cetățenie				
F9	Date statistice privind cetățenii străini și apatrizii domiciliați pe teritoriul Republicii Moldova, repartizate în profil administrativ teritorial				
F10	Date statistice privind eliberarea titlului de călătorie de către misiunile diplomatice și consulare ale Republicii Moldova după țară, numărul total de persoane inclusiv minorii.	MAEIE	Lunar		
F11.1	Date statistice privind eliberarea vizelor pentru cetățenii străini de către misiunile diplomatice și consulare ale Republicii Moldova	MAEIE	Lunar		
F11.2	Date statistice privind eliberarea vizelor de către misiunile diplomatice și consulare ale Republicii Moldova după tipul de viză		Trimestrial		
F12	Datele statistice privind cetățenii Republicii Moldova reținuți, arestați sau condamnați la privațiune de libertate pe teritoriul statului de acreditare, după țară, numărul total de persoane reținute, anul, data reținerii, locul reținerii	MAEIE	Lunar		
F13	Datele statistice privind cetățenii Republicii Moldova decedați peste hotarele statului de origine, după țară, numărul total al persoanelor decedate, anul decesului				

F14	Datele statistice privind evidența consulară a cetățenilor Republicii Moldova stabiliți cu traiului permanent în alte state prin intermediul MAEIE după țara de destinație, numărul total de persoane, anul stabilirii.		Trimestrial
-----	---	--	-------------

Sistemul Informațional de căutare și acces la Resursele Informaționale de Stat, numit ACCES, elaborat de ÎS „CRIS „REGISTRU” este menit să ofere utilizatorilor informație din bazele de date integrate în SIIAMA. Acest sistem oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa on-line informație individuală cu privire la persoane, și la cele 24 de tabele statistice prezentate mai sus. Instrumentul ACCES permite să se aleagă un anumit tabel și datele administrative originale vor fi agregate pentru o anumită dată selectată sau pentru o anumită perioadă de timp selectată.

Evaluare

Sistemul informațional integrat SIIAMA, potențial, este un instrument util în ceea ce privește eficiența extragerii informației individuale din toate bazele de date individuale administrative care pot fi corelate în sistem. Totodată acest sistem este departe de a fi integral operațional.

Producerea tabelelor statistice, așa-numitele rapoarte SIIAMA, este de asemenea o inițiativă excelentă pentru susținerea elaborării de politici, și ar putea fi la fel și o sursă potențială bogată de indicatori pentru Profilul Migrațional. Setul de 24 de tabele statistice include și o varietate vastă de informații cu privire la subiectele ce țin de migrația internațională. La moment, doar tabelele bazate pe RSP și SIISG, mai precis tabelele: 2.1., 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 6, 7, 8 și 9 sunt automat extrase din datele de bază respective. Celelalte tabele sunt actualizate în baza datelor transferate prin email.

Tabele statistice care sunt sistematic extrase nu sunt pe deplin în conformitate cu obișnuitele bunele practici statistice. În toate bazele de date administrative, informația individuală este actualizată în mod continuu. Mai mult ca atât, unele evenimente sunt înregistrate cu întârziere (de ex. decese), pe când altele sunt supuse corectărilor. Astfel, chiar dacă sistemul permite extragerea de date pentru o perioadă fixă de timp sau pentru o anumită zi, tabelul obținut drept rezultat va fi ușor diferit în dependență de timpul solicitării. De fiecare dată când un utilizator solicită extragerea de date din sistem, chiar dacă acest ‘raport’ corespunde aceleiași perioade sau aceluiași timp, totuși vor apărea diferențe care pot induce probleme pentru analiza și suportul de politici. La concret, soluția adoptată în alte țări este cea de a extrage într-un moment fix potrivit o copie completă a conținutului bazei de date și de a o ‘îngheța’. O consistență strictă a tabelelor produse ar putea fi asigurată prin utilizarea acestor date ‘înghețate’ și astfel toate tabelele statistice vor fi produse în baza acelorași baze de date pentru a răspunde tuturor solicitărilor de date într-un mod consistent. Acest moment este de asemenea important pentru a produce serii cronologice comparabile.

Analizând diversele tipuri de date statistice care la moment sunt disponibile printre cele 24 de tabele SIIAMA, se pot găsi date cu privire la stocuri și fluxuri, dar nu totdeauna este clar care tabel indică cifrele cu privire la stocuri pentru o anumită zi sau cifrele cu privire la fluxuri pentru o anumită perioadă de timp. Situația devine și mai complicată când sunt analizate tabelele 3.1, 3.2, 4.1 și 4.2 în baza datelor cu privire la trecerea frontierei, în care cifrele propuse sunt cifrele cu privire la stocuri de populație obținute prin cumularea fluxurilor de intrări și ieșiri. În așa fel,, majoritatea datelor din cele 24 de tabele includ cifre cumulative ale înregistrărilor incluse în baza de date.

Până la moment nu există vre-un precedent de oferire a datelor care rezultă din corelarea diferitor baze de date în cadrul SIIAMA. Un astfel de sistem puternic după cum este SIIAMA trebuie să fie utilizat cât de eficient posibil și acest fapt ar putea fi realizat, printre multe altele, prin corelarea datelor din diferite baze de date. La moment, toate bazele de date sunt independente. Unele legături între diferite baze de date sunt stabilite doar când se procesează înregistrări individuale, însă nici-un tabel statistic nu este produs prin utilizarea informației obținute din diferitele baze de date datorită legăturilor stabilite.

Bazele de date din cadrul SIIAMA sunt clar orientate spre scopuri administrative și cele 24 de tabele sunt mai cu seamă utilizate pentru rezumarea activității realizate de organele administrative responsabile și nu sunt pe deplin informative pentru monitorizarea proceselor migraționale. Necesitatea de date statistice cu privire la migrația internațională nu este pe deplin realizată *de facto* chiar dacă acest fapt este menționat drept una din sarcinile sistemului SIIAMA.

De asemenea, regulile și practicile obișnuite de procesare a datelor statistice și mai cu seamă cele care asigură precizia și fiabilitatea datelor care urmează să reflecte procesele migraționale nu pot fi aplicate direct pentru producerea tabelelor SIIAMA. Câteva cifre publicate în tabelele SIIAMA nu sunt comparabile cu datele statistice similare publicate de BNS. De exemplu, numărul de moldoveni care locuiesc peste hotare este estimat de BNS până la 300.000 prin diferite surse de date statistice (recensământ, AFM, CBGC), pe când rapoartele SIIAMA indică circa 800.000 de cetățeni moldoveni care sunt peste hotare în tabelul 3.1 în baza datelor de trecere a frontierei (numărul cumulativ de cetățeni moldoveni care au trecut frontiera și au părăsit țara și nu s-au întors) sau 89.000 conform tabelului 6 în baza Registrului de Stat al Populației (numărul cumulativ de cetățeni moldoveni care și-au retras reședința permanentă în Moldova). Fără metadate adecvate, diferența între aceste cifre nu este înțeleasă.

Una din cele mai stringente probleme a celor 24 tabele SIIAMA este că datele sunt accesibile doar pentru un grup limitat de utilizatori. De facto BNS are acces la tabelele SIIAMA, dar nu produce statistici în baza acestora din cauza calității acestor date. Concret, se propune ca BNS, deținând o poziție neutră în privința conținutului și funcționalității sistemului și un interes vital pentru calitatea înaltă a acestor date, să fie activ implicată în studiul calității datelor SIIAMA. Alți specialiști din domeniul migrației, inclusiv cercetătorii științifici, ar trebui să fie implicați și ei în așa o cercetare. Fără o astfel de cercetare, sunt riscuri că datele utilizate pentru politici să nu fie fiabile.

2.3. Registrul de Stat al Populației

Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Populației” reprezintă un sistem integrat unificat pentru evidența automatizată a cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor, care domiciliază permanent sau temporar pe teritoriul Republicii Moldova, cât și a cetățenilor din Republica Moldova care au plecat peste hotare pentru reședință permanentă sau temporară (pentru o perioadă de peste trei luni).

IS „CRIS „Registru” este deținătorul și administratorul RSP. RSP este destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analiza datelor cu privire la persoanele fizice care sunt obiecte de evidență, prin oferirea de informație organelor guvernamentale și altor persoane juridice sau fizice autorizate.

Informația colectată în RSP este următoarea:

- documentele emise cetățenilor moldoveni, străinilor, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară și apatrizilor care locuiesc temporar sau permanent în Moldova (Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor);
- nașteri și decese (Ministerul Sănătății);
- înregistrarea actelor de stare civilă (naștere, deces, căsătorie, divorț, schimbarea numelui și/sau prenumelui), schimbarea (drept urmare a adopției, stabilirea / contestarea paternității), reconstruirea și anularea stării civile (Ministerul Justiției);
- trecerea frontierei de către persoane (Serviciul Grăniceri);
- evidența consulară a cetățenilor moldoveni care domiciliază temporar sau permanent peste hotare, înregistrările cu privire la vizele emise pentru intrarea străinilor în Republica Moldova, documentarea moldovenilor (înregistrările cu privire la pașapoartele diplomatice și alte servicii pentru cetățenii moldoveni) (Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene) ;
- includerea și scoaterea de la evidență a persoanelor din înregistrările militare (Ministerul Apărării);
- înregistrarea unei noi vize de reședință în Republica Moldova
- renunțarea la viza de reședință din Republica Moldova
- înscrierea în instituțiile de învățământ și înregistrări cu privire la cei care au absolvit sau au fost exmatriculați din aceste instituții (Ministerul Educației);
- schimbarea statutului social al persoanei (de la angajat la pensionar) (Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei);
- modificarea statutului legal al persoanei (obținerea sau pierderea cetățeniei Republicii Moldova, apatrid)
- emiterea documentelor pentru cetățenii străini, apatrizi, refugiați, beneficiari ai protecției umanitare și solicitanți de azil, care confirmă dreptul acestor persoane la ședere provizorie sau permanentă în Republica Moldova (Ministerul Afacerilor Interne);
- schimbări în datele personale în baza unei cereri motivate din partea persoanelor.

Identificatorul pentru obiectul „persoană fizică” este Numărul de Identificare de Stat al Persoanei Fizice. IDNP este desemnat fiecărei persoane fizice atunci când datele sunt înregistrate pentru prima dată în RSP și rămâne neschimbat pe tot parcursul existenței datelor. Acest număr este înregistrat în toate documentele care aparțin persoanei fizice. O caracteristică specifică a IDNP constă în faptul că acesta nu include date cu privire la persoana fizică (data de naștere și altă informație).

Cuprinderea populației țintă

Registrul de Stat al Populației este creat în baza documentelor personale și conține următoarele grupuri de persoane:

- persoanele care dispun de înregistrare permanentă sau temporară (*loc de reședință în țară*), confirmată printr-o ștampilă în documentul de identitate al persoanei;
- noi-născuții, conform datelor Oficiului de Stare Civilă (începând cu 1 iunie 2001, noi-născuților li se atribuie numărul de identificare și dânșii sunt automat incluși în RSP)
- copiii care sunt introduși în RSP odată cu părinții sunt documentați,
- persoanele introduse în RSP atunci când li se emit pașapoartele,
- persoanele care locuiesc în Transnistria și dețin orice document emis de ÎS „CRIS „Registru” în baza înregistrării în RSP,
- persoanele care au fost înregistrate în RSP și pentru care nu există informație despre statutul lor curent de reședință.

Un volum mare de informație individuală este colectată pentru fiecare persoană înregistrată în RSP, printre care un interes special pentru subiectul migrației internaționale este următoarea:

- date de bază (vârsta, locul nașterii, sexul, cetățenia și informația despre dobândirea sau pierderea cetățeniei moldovenești, apartenența etnică),
- date despre migrare, și schimbarea locului de reședință,
- scopul migrației spre / din Moldova,
- scopul sosirii în țară,

Trei tabele statistice sunt disponibile pe site-ul web al RSP și unul din aceste ne indică distribuția populației după țara de cetățenie.

Evaluare

Registrul de Stat al Populației reprezintă o bază de date cheie pentru oferirea de date statistice cu privire la migrația internațională, atât despre fluxul migrațional cât și despre stocul de populație cu experiență de imigrare. Cu toate acestea, se pot observa două limitări importante. În primul rând, conținutul RSP este pe deplin dependent de regulile administrative și aplicarea strictă a acestora, precum și a criteriilor pentru înregistrarea și scoaterea de la evidență a populației. În al doilea rând, nu este asigurată deplinătatea acoperirii și acest fapt are un impact direct asupra fiabilității datelor statistice produse în baza RSP.

Principala problemă ce ține de regulile administrative și aplicare a acestora este nivelul redus de scoatere de la evidență în cazul cetățenilor moldoveni care pleacă din țară. Drept consecință, persoanele care locuiesc timp de 12 luni și mai mult, își mai păstrează reședința permanentă în Moldova. Drept rezultat, numărul emigrărilor internaționale, cât și numărul imigrărilor (de revenire) cetățenilor moldoveni este pe larg sub-estimat de RSP.

În ceea ce privește deplinătatea acoperirii, două grupuri prezintă un nivel semnificativ de sub-acoperire:

- În conformitate cu datele ÎS „CRIS „REGISTRU” sub-acoperirea copiilor cu vârsta cuprinsă între 8 și 14 ani este cauzată de ne-documentarea persoanelor din această categorie, deoarece aceștia nu o solicită. Copiii cu vârsta sub 8 ani sunt pe deplin documentați prin intermediul Proiectului „Naștere”, iar cei mai mari de 14 ani au fost înregistrați prin intermediul Proiectului „Documentarea la 14 ani”.
- Sunt două motive pentru numărul relativ mic al persoanelor cu vârsta cuprinsă între 62 și 67 de ani (i). sub-acoperirea datorită faptului că unele persoane nu au fost documentate prin intermediul Proiectului „Pensionari”, deoarece dâșii încă mai lucrau la momentul când a fost implementat proiectul.(ii). Cifrele pot fi mai reduse din cauza numărului mai mic de noi-născuți din perioada care cuprinde anii celui de-al doilea război mondial și anii foametei, care au urmat imediat după război.

Mai există și alte probleme de acoperire în ÎS „CRIS „REGISTRU”:

- Cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în regiunea Transnistriei și sunt documentați legal (la solicitarea acestora) cu documente de identitate ale Republicii Moldova (256 577 dintr-un număr estimat de 500 000 persoane care locuiesc în regiunea Transnistriei și în orașul Bender). Cetățenii rămași încă nu au solicitat autorităților oficiale ale Republicii Moldova să fie documentați.
- Circa 92 000 de persoane sunt incluse cu reședință permanentă peste hotare (dar aceștia ar putea fi identificați în mod distinct pentru scopuri statistice)
- Peste 60 000 de persoane sunt înregistrate în Registrul de Stat al Populației fără înregistrarea locului curent de reședință. Acest grup de persoane include pe cei care au fost radiați de la evidență și nu sunt înregistrați la locul lor nou de reședință, cei care au plecat în regiunea Transnistriei, cei care au fost înregistrați în Registrul de Stat al Populației prin diferite proiecte de documentare și cei care nu sunt înregistrați ca având viză de reședință.

Ținând cont de aceste deficiențe, pentru moment RSP nu poate fi văzut drept o sursă pe deplin fiabilă de date statistice cu privire la migrația internațională. Înainte de introducerea acestei surse de date pentru statistici, datele trebuie să fie verificate și analizate în mod regulat de statisticieni pentru a identifica posibilele puncte slabe care există în colectarea de date și menținerea sistemului.

2.4. Alți potențiali furnizori de date pe viitor

Adițional la instituțiile și sursele de date menționate mai sus, următoarele instituții publice sunt responsabile de migrația internațională și administrează baze de date cu privire la persoane și documente în care se pot găsi informații cu privire la migrația internațională. Toate aceste instituții sunt descrise pe scurt mai jos, evidențiind interesul potențial pentru elaborarea Profilului Migrațional Extins.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

Principalele subiecte care țin de migrație și sunt abordate de acest minister sunt cele cu privire la protecția socială și susținerea persoanelor care sunt victime ale traficului de ființe umane și grupul de persoane vulnerabile (potențială victimă a TFU). Principalul suport oferit de sistemul de protecție socială acestor persoane sunt serviciile sociale și prestațiile în numerar. Trebuie de menționat faptul că *identificarea potențialei victime a TFU* este un complex de acțiuni, în cadrul cărora responsabilele Echipe Multidisciplinare (EMD), în cooperare cu membrii EMD și cu instituțiile comunității, precum și cu instituțiile publice. Toți acești actori colectează informații privind persoana aflată în situație de

dificultate, asociată cu circumstanțe specifice, care poate ajunge într-o situație de TFU. Conform acestei informații se ia decizia asupra eligibilității accesului la serviciile și prestațiile oferite de sistemul de protecție. Aceste riscuri sunt legate și de migrație, îndeosebi de riscul migrației ilegale, dar depinde și de situația specifică a persoanei. Identificarea victimelor și potențialelor victime ale TFU reprezintă un mijloc de prevenire atât a fenomenului TFU, cât și a revictimizării într-o situație repetată de TFU, prin acordarea asistenței necesare victimelor și potențialelor victime TFU. Se ține cont și de faptul că în majoritatea cazurilor victimele/potențialele victime provin din familii sărace din mediul rural, au un nivel de studii scăzut, nu au profesie și/sau un loc de muncă, nu sunt documentate în unele cazuri

Agencia Națională de Ocupare a Forței de Muncă

ANOFM este un organ administrativ din cadrul MMPSF care administrează și gestionează datele cu privire la șomeri și migrația forței de muncă care include emigrarea legală pentru a munci peste hotare și imigrarea legală pentru a munci în Moldova.

Persoanele care sunt în căutarea unui loc de muncă sunt înregistrate în Sistemul Informațional al Pieții Muncii. Baza de date cuprinde toți cetățenii Moldovei care apelează la serviciile ANOFM, inclusiv cei care au revenit de peste hotare și sunt în căutare de muncă, refugiații cu statut oficial și străinii cu permis de ședere. Persoanele care nu obțin statut de șomer sunt incluși într-o bază de date separată, care reprezintă un modul integrat al Sistemului Informațional al Pieții Muncii.

Sistemul Informațional al Pieții Muncii conține printre alte variabile date demografice personale de bază, inclusiv nivelul de studii, informație cu privire la munca anterioară și motivul șomajului, care se poate referi la legătura cu migrația internațională.

În ceea ce privește migrația forței de muncă, ANOFM nu gestionează o bază de date, ci o listă simplă de persoane, în cazul muncitorilor emigranți moldoveni și criteriul pentru înregistrare în lista dată este înregistrarea la Casa Națională de Asigurări Sociale prin semnarea unui contract individual de asigurare socială înainte de plecare. Informația cu privire la străinii care au obținut dreptul de a munci în Moldova include țara de origine și ocupațiile anterioare ale persoanei. Pentru cetățenii angajați peste hotare sunt înregistrate așa date ca: țara de destinație, sexul, grupul de vârstă și locul de reședință permanentă în Moldova.

Se planifică că datele colectate de ANOFM să fie integrate în SIIAMA. Cu suportul Proiectului SPES „Fortificarea capacităților Moldovei de a gestiona migrația forței de muncă și migrația de revenire”, se preconizează că vor fi realizate îmbunătățiri prin elaborarea bazei de date „Evidența Pieții Muncii”.

Casa Națională de Asigurări Sociale

CNAS administrează și gestionează sistemul public de asigurare socială. Sistemul de asigurare socială include populația de vârstă aptă de lucru, cei care au muncit, cei care muncesc la moment legal în Moldova și cei care muncesc peste hotare în bază de contract înregistrat legal.

Datele cu privire la contribuabilii sistemului de asigurare socială sunt incluse în Registrul de Stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurare socială (REVIND), care este legat cu Registrul de Stat al Populației, Registrul Fiscal de Stat și Registrul Național Inter-administrativ. Variabilele înregistrate în REVIND, includ printre altele, datele de identificare a persoanei și caracteristicile demografice de bază.

La moment, este posibil de extras din REVIND date cu privire la persoanele care dispun de un contract individual de asigurare socială, inclusiv imigranții legali și cetățenii moldoveni care muncesc peste hotare. Datele cu privire la emigranții și imigranții asigurați ar putea fi utile pentru Profilul Migrațional Extins și ar putea fi utilizate pentru elaborarea și buna-orientare a politicilor naționale ocupaționale și celor de protecție socială.

Ministerul Sănătății

MS gestionează datele cu privire la personalul medical în sistemul medical public, inclusiv cei care au abandonat munca profesională în instituțiile de sănătate publică. Ministerul mai urmărește cohortele studenților din sectorul sănătății, inclusiv asistentele medicale.

Începând cu anul 2007, datele privind personalul medical cu studii superioare angajați în sistemul public de sănătate sunt actualizate cu periodicitate anuală, într-o bază de date centralizată la nivelul MS. În 2010, a fost elaborat un software pentru gestionarea bazei de date a resurselor umane din sistemul sănătății al RM, cu posibilitatea evidenței în timp real și selectării potențialilor migranți, dar în prezent, nu există posibilitatea de a extrage din această bază de date informația cu privire la personalul medical care a plecat peste hotare.

MS nu este în stare să monitorizeze în mod regulat starea sănătății cetățenilor moldoveni care locuiesc peste hotare, deoarece nu există o listă certă a persoanelor plecate din țară și adeseori migrația este clandestină.

MS nu acordă atenție deosebită stării sănătății imigranților străini care locuiesc pe teritoriul Moldovei. Starea sănătății imigranților străini nu poate fi monitorizată atâta timp cât ei nu solicită servicii medicale și nu se prezintă ca migranți. Totuși unele cercetări și module ad-hoc ale CBGC sunt realizate periodic cu privire la aceste aspecte.

Compania Națională de Asigurări în Medicină

CNAM administrează și gestionează sistemul de asigurări obligatorii în medicină. Sistemul include întreaga populație a Republicii Moldova. Străinii cu permis de ședere sunt incluși și ei, precum și cetățenii care au plecat să lucreze peste hotare, însă doar cei care înainte de plecare au procurat polița de asigurare medicală. Datele cu privire la contribuabili, contribuțiile și persoanele asigurate sunt incluse în Sistemul Informațional Automatizat de Asigurări Obligatorii de Asistență Medicală care este unit on-line cu Registrul de Stat al Populației și dispune de interacțiuni offline cu Registrul Fiscal de Stat, Registrul Persoanelor Juridice, Registrul CNAS (REVIND), baza de date a Trezoreriei și Oficiului Poștal.

Printre diversele date personale, SIAAOAM include statutul socio-economic (copil, pensionar, persoană cu dizabilități, angajat, etc.) și locul permanent de reședință. La etapa curentă, nu există posibilitate de a extrage din această bază de date (SIAAOAM) informație cu privire la persoanele care au plecat sau vor pleca din țară pe parcursul unei perioade fixe de timp.

Ministerul Educației

MEd gestionează datele cu privire la elevii și studenții înmatriculați la diferite nivele ale sistemului de învățământ, însă principala atenție revine copiilor înmatriculați în învățământul obligatoriu (nivelul

primar și secundar). Datele sunt colectate anual de directorii de școală la nivel primar și sunt monitorizate de Direcția Educație a fiecărui raion.

Informația ce ține de problemele migraționale sunt despre: (i) copiii care nu sunt cuprinși în sistemul de învățământ din cauza emigrării; (ii) elevii care studiază peste hotare; (iii) copiii fără părinți (lăsați fără îngrijire părintească); (iv) și studenții de peste hotare. Fiecare copil este caracterizat de adresa de domiciliu (din registrul raional), numele, data nașterii, sex, clasa, și numele, locul de muncă, nivelul de studii și informația de contact a părinților.

Nu există o bază de date centralizată. Datele sunt furnizate ministerului în baza cererii ad-hoc a acestuia și nu în mod centralizat. Totuși, școlile ar trebui să fie capabile să ofere informație cu privire la elevii lor care au plecat peste hotare. Astfel de date centralizate la nivel de minister și agregate la nivel de țară ar putea servi drept informație utilă pentru Profilul Migrațional Extins.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

MAEIE (i) gestionează datele din evidența consulară cu privire la cetățenii Republicii Moldova cu reședință temporară sau permanentă peste hotare, (ii) emite vize de intrare pentru străini în Republica Moldova și (iii) documentează moldovenii cu pașapoarte diplomatice și de serviciu. Ministerul nu dispune la moment de un sistem informațional funcțional, însă un proiect de cooperare tehnică își propune drept scop să elaboreze Sistemul Informațional Automatizat "Consul" care pe viitor va fi o parte componentă a sistemului informațional de stat SIIAMA. La moment sunt întreprinse acțiuni în cooperare cu OIM pentru a face posibilă înregistrarea consulară on-line pentru moldovenii care locuiesc peste hotare.

Datele cu privire la emiterea vizelor și cele cu privire la înregistrările consulare cu privire la cetățenii moldoveni care s-au stabilit cu reședință permanentă peste hotare ar putea fi utile pe viitor pentru Profilul Migrațional Extins.

Serviciul de Grăniceri

SG administrează frontierele de stat și păstrează înregistrările cu privire la procesele de trecere a frontierei. Fiecărui străin care intră pe teritoriul țării pentru prima dată i se atribuie un cod individual de identificare. Datele cu privire la intrări și ieșiri sunt stocate în SIISG, care este legat on-line cu RSP și reprezintă un modul activ al SIIAMA. Datele înregistrate cu privire la persoanele care trec frontiera includ țara de cetățenie, codul IDNP al persoanei, direcția de trecere a frontierei (intrare sau ieșire) și țara de origine sau destinație. Teoretic, IDNP permite corelarea tuturor înregistrărilor care țin de intrările și ieșirile unei anumite persoane, însă în practică sunt careva erori din cauza problemelor de identificare a cetățenilor străini, mai mult decât un singur cod unic IDNP poate fi atribuit aceleași persoane. Mai mult ca atât, din cauza situației de conflict între partea Transnistreană și puterea centrală nu toate frontierele sunt controlate și în cazurile evenimentelor neînregistrate, traiectoria individuală migrațională va deveni illogică⁵.

Datele agregate produse din informația cu privire la trecerea frontierei sunt parțial disponibile în rapoartele SIIAMA. Aceste date reprezintă cifra cumulativă a cetățenilor moldoveni care au plecat peste hotare după sex, grupa de vârstă și durata absenței, precum și cifra cumulativă a străinilor care

⁵ Traiectoriile migraționale individuale sunt ilogice, dacă două intrări sau două ieșiri urmează una după alta conform timpului.

au intrat în țară dezagregată după durata șederii sau cetățenie, și după grupa de vârstă și sex. Datele cuprind emigranții, cetățenii moldoveni care au plecat din 2005 și se presupune că locuiesc peste hotare, și imigranții (doar străinii) care au sosit din 2005 și încă nu sunt înregistrați că au plecat din Moldova. Alte date statistice sunt produse în mod regulat pentru necesitățile Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare și pentru BNS. Aplicarea unei metodologii specifice de identificare a migranților internaționali printre persoanele care trec frontiera de stat, poate ajuta la producerea de statistici cu privire la migranții internaționali care ar putea fi foarte utile pentru Profilul Migrațional.

Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane

Această subdiviziune din cadrul MAIM este un organ specializat creat pentru combaterea traficului de persoane. Misiunea CCTP este de a investiga, aresta și urmări penal persoanele și organizațiile implicate în traficul de persoane în Republica Moldova și în regiune. Activitățile acestuia sunt raportate Sistemului Informațional Automatizat al organelor de drept (Direcția informații și evidențe operative MAI). Statistice produse în baza informației colectate includ numărul de cazuri de trafic de ființe umane (Art. 165 Cod Penal), trafic de copii (Art. 206 Cod Penal), scoatere ilegală a copiilor din țară (Art. 207 Cod Penal), proxenetism (Art. 220 Cod Penal), trecere ilegală a frontierei (Art. 362 Cod Penal), și organizarea migrației ilegale (Art. 362/1 Cod Penal). Începând cu anul 2011, este efectuată evidența automatizată a victimelor traficului de ființe umane.

Ținând cont de importanța subiectului, datele produse de CCTP ar putea fi utile pentru Profilul Migrațional Extins

Banca Națională a Moldovei

BNM stabilește și implementează politica monetară și cea valutară a statului. Sistemul bancar al Moldovei operează 26 de sisteme de transfer de bani, care cuprind aproape toată lumea, inclusiv toate țările unde sunt concentrați migranții din Moldova.

Banca Națională a Moldovei produce și publică lunar date statistice privind transferurile de mijloace bănești efectuate de persoane fizice, dar BNM, la fel ca și băncile comerciale prin care se realizează transferurile nu dețin suficientă informație pentru a identifica acele transferuri ce aparțin migranților economici (remiterile). Datorită metodologiei specifice implementate de bănci pentru numărarea transferurilor, este dificil de a identifica remitențele în cadrul totalului de transferuri. Deoarece sumele mai mici (100 \$ sau mai puțin) sunt agregate de băncile corespondente, intrările de bani în Moldova nu pot fi dezagregate după țara de origine a remitențelor, ci după țara băncilor corespondente. Ca bază pentru evaluarea remiterilor migranților economici servesc rezultatele cercetărilor (sondajelor) statistice specializate privind migrația economică și remiterile. BNM pledează pentru efectuarea unor astfel de sondaje regulat, în baza unei metodologii unice, asigurând comparabilitatea în dinamică a datelor statistice obținute.

Secțiunea 3. Conformitatea cu standardele internaționale și europene cu privire la statisticile ce vizează migrația internațională

Recomandările cu privire la statisticile vizând migrația internațională au fost publicate de Organizația Națiunilor Unite (ONU) în 1998. În paralel cu acest document, recomandările ONU și ale Conferinței Statisticienilor Europeni (CSE) cu privire la recensămintele populației și ale locuințelor și principiile și recomandările ONU cu privire la statisticile vitale, se referă și la statisticile vizând migrația internațională. Mai recent, Regulamentul UE Nr. 862/2007 cu privire la statistica migrației și protecția internațională reglementează producerea de statistici în acest domeniu pentru toate țările Spațiului Economic European (SEE). Acest Regulament poate fi considerat drept un standard pentru Europa în toate domeniile statisticilor migrației internaționale.

3.1. Statistici cu privire la migrația internațională, populația rezidentă și dobândirea cetățeniei (art. 3 din Regulamentul UE)

3.1.1. Țara de reședință și stocul de populație relevant pentru migrația internațională

a. Definiții recomandate la nivel internațional

Definiția de bază a unui migrant internațional oferită de ONU (1998) este:

“Un migrant internațional este definit drept orice persoană care-și schimbă țara de reședință obișnuită”.

Definiția țării de reședință obișnuită este:

“Țara în care locuiește o persoană, adică țara în care persoana dispune de un loc de trai, unde își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă. Absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios nu schimbă țara de reședință obișnuită a unei persoane”.

Un migrant internațional mai este identificat de ONU drept un migrant internațional pe termen lung conform următoarei definiții:

“Migrant pe termen lung: persoana care se mută într-o altă țară decât țara sa de reședință obișnuită pentru o perioadă de cel puțin un an (12 luni), astfel încât țara de destinație devine efectiv noua sa țară de reședință obișnuită. Din perspectiva țării de plecare, persoana va fi un emigrant, iar din perspectiva țării de sosire persoana va fi un imigrant”.

ONU (1998) mai definește și conceptul de migrant pe termen scurt drept o persoană care se mută într-o altă țară decât țara sa de reședință obișnuită pentru o perioadă de cel puțin 3 luni, dar nu mai mult de un an (12 luni). În general, datele curente anuale cu privire la migrație colectate de organele

internaționale (Eurostat și Direcția Statistică ONU) cuprind doar migrații pe termen lung sau solicită ca aceste date să fie oferite separat de cele cu privire la migrații pe termen scurt. Totuși, necesitatea de informație cu privire la muncitorii migranți pe termen scurt și muncitorii sezonieri devine din ce în ce mai importantă pentru politicile naționale, precum și distincția între aceste două tipuri de migrație.

Pentru a susține politica sa migrațională, UE a adoptat în 2007 un Regulament cu privire la statisticile în domeniul migrației și protecției internaționale' cu relevanță pentru toate țările Spațiului Economic European. Acest regulament fixează setul standard obligatoriu de date care urmează să fie furnizat începând cu 2008. Definițiile și conceptele incluse în Regulamentul UE sunt în concordanță cu definițiile recomandate de ONU menționate mai sus, pe cât e posibil în contextul UE. Astfel, similar recomandărilor ONU, standardul UE solicită utilizarea conceptului de reședință obișnuită atunci când sunt definiți migrații internaționali. Totuși, este clar că sistemele statistice europene sunt orientate mai mult spre sistemele de înregistrare a populației decât cele din alte părți ale lumii. Prin urmare, în mod alternativ, reședința obișnuită ar putea defini drept loc de reședință legală sau înregistrată (UE 2007). Astfel definiția ajustată cu relevanță pentru SEE este:

„reședința obișnuită” înseamnă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios, sau, în absența informațiilor, locul de reședință legal sau înregistrat”

În ceea ce privește persoanele absente temporar sau prezente temporar, recomandările ONU cu privire la statisticile vitale (ONU 2001) prevăd că reședința obișnuită a acestor persoane ar trebui să fie identificată în conformitate cu limitele de timp stabilite clar de prezență și absență pentru a determina dacă persoana are sau nu reședință obișnuită în țara dată.

b. Evaluarea conformității definițiilor din Moldova cu standardele europene

În Moldova, conceptul țării de reședință obișnuită n-a fost implementat până acum, mai cu seamă în ceea ce privește criteriul de timp (Vezi anexa 2). „Notele metodologice” de pe pagina web BNS prevăd următoarele definiții pentru populația numărată:

Populația rezidentă: numărul de persoane care domiciliază permanent pe teritoriul dat, inclusiv persoanele care sunt absente temporar.

Populația prezentă se referă la numărul de persoane prezente la momentul recensământului, inclusiv persoanele rezidente temporar.

Prima definiție limitează populația țării la o categorie specifică a populației, pe când cei care nu pot fi identificați ca rezidenți permanenți, dar locuiesc continuu în țară pentru o perioadă fixă de timp sunt excluși în mod clar. Conceptul de reședință permanentă, chiar dacă utilizat pe larg în trecut și mai este încă utilizat în unele țări, nu este unul din conceptele recomandate pentru statistica populației și în special pentru statistica migrației internaționale. În situația în care multe persoane se mută peste hotare pentru perioade mai lungi sau mai scurte de timp cu intenția de a reveni, acest concept nu poate să cuprindă eficient o parte vastă a migrației internaționale și astfel nu permite capturarea corectă a situației curente a populației.

3.1.2. Fluxul de imigranți și emigranți internaționali

a. Definițiile recomandate la nivel internațional

Regulamentul UE definește un migrant internațional după cum urmează (UE 2007):

"imigrant" înseamnă o persoană care imigrează;

unde

„imigrație” înseamnă acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reședința obișnuită într-un alt stat membru sau într-o țară terță;

"emigrant" înseamnă o persoană care emigrează;

unde

„emigrație” înseamnă acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului membru în cauză pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni”;

În conformitate cu aceste definiții, criteriul de timp pentru identificarea migrantului internațional este de „cel puțin 12 luni” în sau din țara vizată. În practică, acesta se poate baza fie pe durata intenționată sau cea reală de ședere, în dependență de sursa utilizată de date. De asemenea Recomandările pentru Recensămintele Populației și Locuințe 2000 pentru Regiunea Europei Centrale și de Est au cerut distingerea între migrații pe termen-lung și cei pe termen-scurt în baza criteriului de 12 luni (UNECE 2004).

Regulamentul UE a introdus conceptele de „imigrație” și „emigrație” pentru migrațiile de cel puțin 12 luni. Prin urmare doar migrații pe termen lung trebuie să fie luați în considerație pentru numărarea cifrei de imigrații și emigrații.

b. Evaluarea conformității cu standardele europene

La sfârșitul anului 2010, a intrat în vigoare noua Lege privind regimul străinilor din Republica Moldova, abrogând vechea Lege cu privire la migrație. Noua Lege ar putea avea în viitor un impact asupra conceptelor și definițiilor utilizate curent în statistică și concomitent oferă posibilitatea de a le reglementa aceste definiții, conform recomandărilor internaționale, prin regulamente separate.

Trebuie de menționat că Noua Lege nu prevede definiții de bază privind migrația, emigrarea și imigrarea, păstrând doar conceptele „migrația forței de muncă”, „emigrarea forței de muncă” și „imigrarea forței de muncă” reglementate explicit (Legea privind migrația forței de muncă; vezi descrierea în secțiunea 4.2.). Totodată se prezumă că definițiile utilizate până în prezent, vor continua să fie aplicate până la adoptarea noilor definiții prin act legislativ, normativ sau regulator.

Definițiile utilizate până în prezent în Moldova pentru statisticile migraționale anuale erau acelea prevăzute în Legea cu privire la migrație și cele din publicațiile statistice și pagina web ale BNS. Astfel, conceptul general privind migrația este definit în felul următor:

Migrația - permutare teritorială a persoanelor, însoțită de schimbarea locului de trai

După cum s-a văzut mai sus (vezi de asemenea în Anexa 2), conform definițiilor recomandate la nivel internațional, orice persoană care-și schimbă țara de reședință obișnuită este migrant sau mai precis imigrant în țara de destinație și emigrant în țara de reședință anterioară. În Moldova doar străinii sau apatrizii sunt definiți ca imigranți.

Imigrant – cetățean străin sau apatrid care a obținut dreptul de a se stabili cu traiul permanent sau temporar în Republica Moldova

Astfel, în general cetățenii Moldovei sunt excluși din fluxul imigrațional internațional. Totuși, cetățenii moldoveni care imigrează de peste hotare pot apărea în statistici printre repatriați (vezi secțiunea 4). Cu toate acestea, conceptul utilizat de „repatriat” nu poate să suplinească eficient această lacună, deoarece se referă doar la persoanele care intenționează să stea permanent în Moldova.

După definiție „emigranți” în Moldova sunt doar cetățenii și fluxul emigrațional care nu include cetățeni străini.

Emigrant - cetățean al Republicii Moldova care pleacă peste hotare pentru a se stabili cu traiul permanent sau temporar pe teritoriul altui stat.

Respectiv, emigrarea străinilor după ce au locuit în Moldova, permanent sau temporar nu pot fi capturate de statistici, în timp ce cetățenii Moldovei care pleacă peste hotare, atât temporar cât și permanent sunt incluși în statistici.

Prin urmare emigrarea străinilor după locuirea în Moldova fie permanent sau temporar nu poate fi capturată de statistică, pe când cetățenii Moldovei care au plecat peste hotare atât pentru reședință temporară și permanentă într-o altă țară sunt incluși în statistică.

În concluzie, pe de o parte, toți străinii sunt numărați ca imigranți și niciodată nu vor apărea în rândurile emigranților. Pe de altă parte, toți cetățenii naționali sunt numărați ca emigranți și numai cei care sunt clasificați ca repatriați pot fi numărați în influxul de migranți.

În mod normal, statistica cu privire la fluxul migrației internaționale este utilizată pentru a actualiza datele anuale vizând populația. Ținând cont de definițiile menționate mai sus, este imposibil de estimat corect schimbările anuale în rândul populației cauzate de migrația internațională, deoarece fluxurile de străini și cetățeni moldoveni sunt identificate în mod diferit și cifrele migrației nete în baza acestor definiții sunt fără sens.

În ceea ce privește criteriul de timp utilizat în definițiile populației rezidente și migranților internaționali, Moldova ar trebui să aplice regula celor 12 luni. Distincția în baza conceptului de reședință permanentă și temporară, după cum se aplică în Moldova, nu permite identificarea migranților internaționali după cum cer recomandările internaționale, urmând regula celor 12 luni.

Chiar dacă definițiile naționale existente cu privire la migrația internațională cuprind două aspecte importante ale politicii migraționale din Moldova (emigrarea naționalilor și imigrarea străinilor), ele nu susțin înțelegerea generală despre procesele migraționale în Moldova și probabil nu sunt suficiente

pentru elaborarea pe viitor de politici în țară. Mai mult ca atât, pentru orice cooperare cu alte țări și partajare de date în domeniul statisticilor vizând migrația internațională, sunt foarte importante conceptele și definițiile comparabile.

3.1.3. Statisticile solicitate

a. Colectarea anuală de date cu privire la migrația internațională în Spațiul Economic European

Recomandările ONU cu privire la statisticile vizând migrația internațională (ONU 1998) propun o listă lungă de tabulări recomandate pentru fluxurile imigraționale și cele emigraționale, cât și pentru stocurile de populație relevante pentru migrație.⁶ Chiar dacă nu se poate nega necesitatea de date detaliate pentru analiza migrației internaționale, lista dată este prea exigentă pentru produsul anual statistic.

Pentru țările SEE este implementat un set minim de date obligatorii începând cu 2008, anul de referință în baza Regulamentului (CE) Nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale⁷.

Printre multe alte date (de ex. cu privire la azil, permise de reședință și constrângerea migranților ilegali) colectate conform regulamentului, sunt solicitate și date anuale cu privire la fluxurile totale de imigrare și emigrare, care includ toate categoriile de migranți. Chiar dacă cadrul curent de parteneriat UE – Moldova nu cere Moldovei să furnizeze statistici vizând migrația internațională în conformitate cu Regulamentul UE, ar fi util de a respecta principiile acestui document care țin de fluxurile migraționale și stocurile de populație relevante pentru migrația internațională și anume un set minim de date (putem să-l numim „minimul european”) care trebuie să fie disponibil în toate țările și nu doar în UE. Acest set minim de date (dar obligatoriu pentru statele membre UE) ar diminua serios disponibilitatea datelor cu privire la emigrare (vezi conținutul setului obligatoriu de date în Anexa 1) în bazele de date internaționale și ar permite doar monitorizarea tendințelor generale ale migrației și nu ar fi suficient pentru analiza migrației. Astfel, un set combinat de date obligatorii și voluntare este solicitat din partea țărilor din SEE. De fapt, acest set de date urmează pe larg programul anterior de colectare a datelor sub egida chestionarului comun al UNSD, UNECE, Eurostat și ILO (valabil până-n 2007) cu privire la migrația internațională.

Setul solicitat de date pentru țările SEE include următoarele tabulări:

(a) numărul de imigranți care se stabilesc pe teritoriul țării, dezagregat după:

- cetățenie, vârstă și sex;
- țara de naștere, vârstă și sex;
- țara anterioară de reședință obișnuită, vârstă și sex;
- țara de naștere și cetățenie

⁶ Textul deplin al acestor recomandări, inclusiv și lista de tabulări este disponibil pe site-ul web ONU http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1E.pdf.

⁷ Un rezumat al Regulamentelor Nr 862/2007 și Nr 351/2010, cât și legăturile cu textul deplin al acestor regulamente este oferit în Anexa 1.

(b) numărul de emigranți care părăsesc teritoriul statului membru, dezagregat după:

- cetățenie, vârstă și sex;
- țara de naștere, vârstă și sex;
- țările de reședință obișnuită viitoare, vârstă și sex;
- țara de naștere și cetățenie

(c) numărul de persoane care au reședință obișnuită în statele membre la sfârșitul perioadei de referință, dezagregat după:

- cetățenie, vârstă și sex;
- țara de naștere, vârstă și sex;
- țara de naștere și cetățenie

(d) numărul de persoane care au reședința obișnuită pe teritoriul statului membru și care au obținut, în anul de referință, cetățenia statului membru și care au deținut anterior cetățenia altui stat membru sau a unei țări terțe sau au fost apatride, defalcate pe vârste și pe sexe și în funcție de cetățenia anterioară.

b. Evaluarea conformității situației în Moldova cu standardele europene

În comparație cu setul de date colectate la moment în SEE, doar numai o mică parte este în prezent acoperită de date în Moldova, dar chiar și aceste date nu sunt pe deplin conforme cu definițiile recomandate pe plan internațional (vezi Anexa 3).

La concret, numărul de **imigranți** internaționali care se stabilesc pe teritoriul Moldovei este disponibil și diseminat pe site-ul web al BNS, dar în conformitate cu definiția aceste date cuprind doar străinii. În mod separat este indicat numărul de „repatriați”, o cifră care poate include atât naționali cât și străini care au locuit în Moldova în trecut. Datele cu privire la repatriați nu pot fi considerate cu siguranță drept parte restantă din totalul imigrației internaționale pe lângă străini. Distribuția imigranților străini este disponibilă după cetățenie, dar nu se oferă vreo clasificare încrucișată după vârstă, sex și cetățenie, chiar dacă astfel de date sunt transmise de la RSP către BNS atât cu privire la străini cât și cu privire la cetățenii moldoveni care se reîntorc. Țara de naștere este furnizată doar ca o variabilă binară (născuți străini versus cei născuți nativi). Țara de reședință anterioară este disponibilă pentru „imigranții repatriați”, dar nu și pentru imigranții străini. Numărul de repatriați după țara de cetățenie și țara de reședință anterioară mai este disponibil și din sistemul

Datele cu privire la **emigranți** sunt disponibile și diseminate pe site-ul web al BNS în baza datelor extrase din Registrul de Stat al Populației. În conformitate cu definiția, sunt incluși doar cetățenii moldoveni care sunt radiați de la evidența de domiciliu în Moldova. Cetățenii care locuiesc temporar chiar timp de mai mult de 12 luni, cât și străinii nu sunt incluși. Doar distribuția după țara de reședință viitoare este disponibilă fără tabularea încrucișată după sex și grupuri de vârstă. Această distribuție cât și datele cu privire la emigrarea străinilor trebuie să fie disponibile, deoarece datele necesare sunt transmise de RSP. Nu sunt disponibile date cu privire la țara de naștere a emigranților. Adicional la datele publicate de BNS, setul de date SIIAMA propune drept Tabelul 6 „Date statistice cu privire la emigrarea cetățenilor moldoveni (cu retragerea reședinței) pentru a se stabili cu reședință permanentă pe teritoriul altor state, distribuite după sex, vârstă și țară de destinație” de asemenea în

baza datelor din RSP. Totuși, aceste date nu corespund numărului anual de emigranți, dar reprezintă cifre cumulative ale cetățenilor emigranți în RSP începând cu 2005.

Componenta **totalului populației după caracteristicile ce țin de migrație, cetățenie și țară de naștere**, este disponibilă din Recensământul 2004, însă doar în publicații pe suport de hârtie și nu pe suport electronic pe pagina web a BNS, cu excepția distribuirii populației după țara de naștere (Tabelul 8. Populația după locul de naștere și principalele naționalități, după sex și areal). Cetățenia n-a fost printre priorități pentru publicarea datelor de recensământ în Moldova, pe când mai multe date detaliate sunt disponibile după apartenență etnică (vezi secțiunea 4). Din păcate, apartenența etnică nu oferă o indicație clară cu privire la cetățenie și nu este considerată a fi un standard UE. Un tabel din recensământul 2001 propune numărul de populație distribuit după grupuri de cetățenie, grupuri de vârstă și sex, dar numai străinii cu reședință permanentă sunt incluși, iar distribuția după țări individuale de cetățenie nu este disponibilă. Distribuția populației după **țara de naștere** este și ea disponibilă din rezultatele recensământului 2004, dar distribuția populației după vârstă, sex și țară de naștere nu este publicată. BNS estimează că cifrele cu privire la populație după recensământ, în baza rezultatelor ultimului recensământ al populației actualizat prin luarea în considerație a datelor cu privire la creșterea naturală obținute prin înregistrarea nașterilor și deceselor și a datelor cu privire la imigrare și emigrare obținute din RSP. Totuși, BNS nu produce vreo actualizare anuală a cifrelor cu privire la populație după cetățenie și țară de naștere. În ceea ce privește stocul de populație relevant pentru migrația internațională, ținând cont că (i) conceptul populației permanente a fost utilizat în recensământul 2004 și nu reședința obișnuită conform celor recomandate de ONU, (ii) definițiile cu privire la migranți nu sunt în conformitate cu definițiile recomandate de ONU și (iii) rezultatele recensământului nu sunt actualizate anual, nu se pot obține cifre veridice cu privire la distribuția populației după cetățenie și țară de naștere pentru elaborarea și actualizarea Profilului Migrațional Extins.

În rapoartele SIIAMA, Tabelele 4.1 și 4.2 propun distribuția numărului de străini care locuiesc în Republica Moldova după sex, vârstă și țară de cetățenie (Tabelul 4.1) sau durata prezenței (Tabelul 4.2). Aceste tabele se bazează exclusiv pe interpretarea cumulativă a datelor cu privire la trecerea frontierei începând cu 2005. Numărul total de străini este exagerat, chiar dacă doar imigranții străini recent sosiți în Moldova din 2005 sunt incluși. Motivul pentru exagerare poate fi găsit în faptul că plecarea imigranților străini nu este pe deplin cuprinsă la punctele de trecere a frontierei. Cu toate acestea, datele de trecere a frontierei sunt teoretic cel mai bun instrument pentru a identifica numărul de migranți internaționali în conformitate cu recomandările ONU și UE, dacă controlul la frontieră ar fi eficient și exhaustiv. O abordare statistică a datelor individuale extrase din baza de date de trecere a frontierei ar putea permite identificarea tuturor migranților internaționali și a caracteristicilor lor, ceea ce nu se poate face prin luarea în considerație a datelor din Registrul de Stat al Populației, în care majoritatea cetățenilor emigrați sunt înregistrați drept rezidenți permanenți în Moldova.

Alte două rapoarte SIIAMA (Tabelele 7 și 8) propun date statistice cu privire la străini și apatrizi cu reședință temporară în RM, distribuite după cetățenie și scop al șederii (Tabelul 7) sau tipul de documente emise (Tabelul 8). Aceste tabele sunt produse în baza datelor obținute de la BMA și RSP, însă cifrele totale nu corespund. Pe lângă aceasta, un tabel statistic disponibil pe pagina web RSP

prezintă distribuirea populației după țara de cetățenie, dar numărul total de străini este diferit în comparație cu ambele cifre oferite de tabelele 7 și 8.

Datele cu privire la **dobândirea cetățeniei moldovenești** nu sunt disponibile la moment în setul de statistici publicat de BNS sau în rapoartele SIIAMA. Totuși, informația cu privire la persoanele care dobândesc cetățenia moldovenească este înregistrat în RSP și teoretic ar putea fi produse tabele statistice, astfel respectând standardele UE.

În concluzie, principalele motive pentru lacunele iscate în comparație cu colectarea de date recomandate de UE se datorează diferitor definiții pentru migranți (doar străinii sunt incluși în imigrări și cetățenii moldoveni în emigrări), precum și faptului că definiția populației rezidente nu se bazează pe conceptul reședinței obișnuite. Toate caracteristicile individuale solicitate de colectarea de date UE sunt disponibile în datele din recensământ și RSP, inclusiv acele care se referă la migrația internațională, dar trebuie îmbunătățită consistența între toate cifrele disponibile, pentru a servi drept un suport de încredere pentru Profilul Migrațional Extins.

3.2. Statisticile cu privire la protecția internațională (art. 4 din Regulamentul UE)

a. Colectarea de date anuale cu privire la azil în SEE

Azilul este o componentă importantă a proceselor migraționale și colectarea de date cu privire la azil mereu a fost organizată în mod diferit de colectarea de date cu privire la fluxul migrațional și populația cu experiență imigrațională. Tradițional, statisticile cu privire la azil au fost colectate de ICNUR. De la începutul anilor 90, aceste date sunt colectate în cadrul UE. Regulamentul UE cu privire la migrație și protecție internațională adoptat în 2007 include o solicitare pentru colectarea de date detaliate cu privire la protecția internațională și mai precis toate etapele procedurii de azil. În majoritatea țărilor SEE, această solicitare este gestionată de Ministerul Afacerilor Interne și instituția statistică nu este implicată, în general, cu excepția diseminării datelor.

Regulamentul UE solicită următoarele date:

Datele lunare cu privire la numărul de solicitări pentru azil depuse pentru prima dată (date de flux)

Numărul de persoane care au solicitat protecție internațională sau sunt incluse într-o astfel de solicitare ca membru al familiei în cursul perioadei de referință, și după cetățenia persoanelor vizate

Numărul de solicitări în așteptare la începutul fiecărei luni (date de stoc)

Numărul de persoane care fac obiectul solicitărilor de protecție internațională examinate de autoritatea națională competentă la sfârșitul perioadei de referință, după vârstă, sex și cetățenia persoanelor vizate;

Date lunare cu privire la numărul de solicitări de azil care au fost retrase (date de flux)

Numărul de solicitări de protecție internațională care au fost retrase în cursul perioadei de referință după vârstă, sex și cetățenia persoanelor vizate;

Date adiționale sunt solicitate cu privire la deciziile în fond vizând azilul, minorii neînsoțiți, deciziile definitive adoptate prin căi de atac sau în cadrul unui regim de restabilire.

b. Evaluarea conformității situației în Moldova cu standardele europene

În Moldova, datele statistice cu privire la solicitanții de azil și refugiați sunt publicate de BNS. Dezagregarea este disponibilă după țara de origine, sex și vârstă. Aceste date reprezintă stocul persoanelor vizate din țară la 1 ianuarie, unde nu se face nici-o distincție între solicitanții de azil și refugiați. Datele cu privire la noile solicitări de azil primite pe parcursul unui an și numărul anual de decizii luate cu privire la aceste solicitări nu sunt disponibile.

Astfel, datele disponibile cu privire la azil și refugiați nu se conformă colectării curente de date în SEE. Din fericire, mai multe date pot fi produse, deoarece există informația primară în baza de date BMA cu privire la azil. Mai multe date complete vor trebui să fie incluse în Profilul Migrațional Extins, chiar dacă numărul solicitanților de azil este foarte mic în Moldova.

3.3. Statistici cu privire la prevenirea intrării și șederii ilegale (art. 5 din Regulamentul UE)

a. Colectarea de date anuale cu privire la prevenirea intrării și șederii ilegale în SEE

Ca și în cazul statisticilor cu privire la azil, statisticile cu privire la prevenirea intrării și șederii ilegale au fost colectate în țările UE de la începutul anilor 90. De asemenea ca și în cazul statisticilor cu privire la azil, această colectare de date nu este realizată de instituțiile statistice, ci de autoritatea responsabilă de securitate și control la frontieră.

Regulamentul UE adoptat în 2007 a inclus următoarele cereri obligatorii de date:

Numărul anual de cetățeni străini (resortisanți ai unor țări terțe) cărora li s-a refuzat intrarea pe teritoriul statului membru la frontiera externă, după motivele refuzului, naționalitatea (cetățenia) persoanelor refuzate și tipul frontierei (terestră, aeriană sau maritimă) la care li s-a refuzat intrarea.

„resortisanți ai unor țări terțe cărora li s-a refuzat intrarea” înseamnă resortisanți ai unor țări terțe cărora li s-a refuzat intrarea la frontiera externă deoarece nu întrunesc toate condițiile de intrare.

Numărul anual de cetățeni străini (resortisanți ai unor țări terțe) aflați în situații ilegale pe teritoriul statului membru conform legislației naționale privind imigrația, după vârstă, sex și cetățenia persoanelor vizate

„resortisanți ai unor țări terțe aflați în situații ilegale” înseamnă resortisanți ai unor țări terțe care sunt găsiți în mod oficial pe teritoriul unui stat membru și care nu îndeplinesc sau nu mai îndeplinesc condițiile de ședere sau reședință în statul membru respectiv.

b. Evaluarea conformității situației din Moldova cu standardele europene

Următoarele tabele sunt disponibile în rapoartele SIIAMA:

- Tabelul 4.3. Date statistice cu privire la numărul de decizii judecătorești privind expulzările cu referire la străini sau apatrizi.
- Tabelul 4.4. Date statistice cu privire la numărul de decizii cu privire la reducerea perioadei de ședere, emise de organele de poliție cu privire la străini sau apatrizi.
- Tabelul 4.5. Date statistice cu privire la numărul de încălcări a regulilor de ședere comise de străini și apatrizi pe teritoriul RM.

Conținutul acestor tabele trebuie să fie adaptat pentru a se potrivi cu standardele UE și se pare că toate elementele necesare sunt disponibile. Trebuie identificate refuzurile la intrare, cât și numărul de persoane care se află ilegal pe teritoriul țării și au fost reținute, distribuit după vârstă, sex și țară de cetățenie. Astfel de date trebuie să fie luate în considerație în Profilul Migrațional Extins.

3.4. Statistici cu privire la permisele de reședință (art. 6 din Regulamentul UE)

a. Colectarea de date anuale cu privire la permisele de reședință în SEE

Permisele de reședință reprezintă un subiect nou al colectării de date statistice în țările SEE, iar Regulamentul UE prevede setul de date care urmează să fie furnizat în mod obligatoriu. După cum este definit în Regulamentul UE, ‘permisul de reședință’ înseamnă orice autorizare emisă de autoritățile unei țări (stat membru) care permite străinului (resortisantului unei țări terțe) să stea legal pe teritoriul țării, cu excepția vizelor, permiselor emise în așteptarea examinării solicitării unui permis de reședință sau solicitării de azil, și autorizațiilor emise pentru o ședere cu durata care nu depășește șase luni.

Setul de date care urmează să fie furnizat include următoarele:

- Numărul anual de permise de reședință emise pentru prima dată (date de flux)

Numărul de permise emise în cursul perioadei de referință în temeiul cărora persoanelor li se acordă, pentru prima dată, permisiunea de ședere, defalcate pe cetățenie, motivul emiterii permisului și durata valabilității acestuia;

- Numărul total de permise de reședințe valabile pînă data de 31 decembrie a fiecărui an (date de stoc)

Numărul de permise valabile la sfârșitul perioadei de referință (numărul de permise emise, neretrase și neexpirate), defalcate pe cetățenie, motivul emiterii permisului și durata valabilității acestuia.

- Adicional, la aceeași dată trebuie furnizat și numărul de permise pe termen lung, defalcat după cetățenie.

b. Evaluarea conformității situației din Moldova cu standardele europene

Legea Nr. 200/2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova prevede regulile pentru emiterea permiselor de ședere pentru străini pentru ședere temporară sau reședință permanentă. Un străin poate cere autorității competente pentru străini să i se acorde dreptul de ședere temporară în baza unei vize pe termen lung pentru scopul pentru care a fost emisă aceasta, conform celor menționate în lege. În dependență de motivul pentru o astfel de cerere, dreptul la reședință temporară poate fi acordat pentru o perioadă de până la 5 ani sau pentru o altă perioadă de timp în cazurile prevăzute de lege. Un astfel de permis temporar poate fi reînnoit. Dreptul la reședință permanentă poate fi acordat în condițiile stipulate de lege pentru o perioadă nedeterminată de timp pentru un străin care deține dreptul la ședere temporară.

La moment, datele statistice cu privire la permisele de reședință nu sunt nici produse și nici publicate de BNS sau rapoartele SIIAMA. Setul curent de date SIIAMA include tabele cu privire la numărul de invitații emise străinilor. Totuși, aceste date cu privire la invitații nu ajută la producerea datelor cu privire la numărul de permise de reședință emise per an și numărul de permise valabile la finele fiecărui an. Invitațiile sunt necesare pentru solicitarea vizei de intrare doar pentru cetățenii unui număr selectat de țări străine și n-au o legătură directă (nu oferă nici-un indiciu cu privire la numărul de) cu emiterea permiselor de reședință. Datele statistice solicitate de Regulamentul UE pot fi produse, deoarece informația primară există în RSP. În conformitate cu legea, înregistrările cu privire la străini vor fi păstrate în sub-sistemul informațional al autorității competente pentru străini, care este un sistem ce procesează *datele cu caracter personal ale străinilor, ce sunt necesare pentru executarea funcțiilor legale ce țin de admiterea, domicilierea și deportarea străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova*. Dacă toate permisele de reședință emise și caracteristicile relevante ale persoanelor vor fi înregistrate în acest sistem, atunci se vor putea produce datele solicitate de Regulamentul UE. Date detaliate cu privire la permisele de ședere sunt necesare pentru Profilul Migrațional Extins pentru a completa datele cu privire la populația străină.

3.5. Statistici cu privire la remitențe (nu sunt incluse în setul de date solicitat de Regulamentul UE)

Începând cu 2009, UE a introdus o nouă cercetare statistică în cadrul Statisticii Balanței de Plăți. Această cercetare colectează date cu privire la remitențele lucrătorilor înregistrate de autoritățile responsabile. Din păcate nu există vreo legătură între aceste date și cele cu privire la migrația internațională.

În Moldova, informația cu privire la remitențe este colectată în cadrul CBGC drept parte din venitul gospodăriei. Datele cu privire la suma totală de remitențe sunt publicate de BNS în diferite tabele la categoria 'alte venituri'. Rezultatele CBGC sunt publicate într-o publicație anuală „Aspectele standardului de trai al populației”, care conține informație detaliată cu privire la venit, cheltuieli, condițiile de locuire, consumul de produse de către gospodărie, disponibilitatea bunurilor durabile, etc. Colectarea de date cu privire la remitențe drept parte a venitului general al gospodăriei este teoretic adecvată, însă în general veniturile declarate tind să fie sub-raportate. În cazul Moldovei, aceste cifre de asemenea pot fi serios sub-estimate. Această ipoteză este susținută și de faptul că numărul membrilor gospodăriei care au fost raportați ca lucrând peste hotare în CBGC este cu o pătrime mai mic în comparație cu datele similare colectate de AFM și Recensământ 2004.

Datele colectate în Cercetarea cu privire la Migrația Forței de Muncă legat de AFM 2008 au mai inclus și informație cu privire la numărul de emigranți, distribuit după grupul sumei lunare medii de bani trimisă gospodăriilor lor din Moldova. Aceste date sunt publicate de BNS într-o publicație anuală intitulată „Migrația Forței de Muncă”. Aceste date nu sunt comparabile cu cele obținute de CBGC, deoarece nu prezintă același tip de informație.

Utilitatea acestor date cu privire la remitențe pentru Profilul Migrațional Extins este evidentă și trebuie de elaborat indicatori specifici pentru a estima impactul fenomenului asupra bunăstării gospodăriilor care primesc remitențe în comparație cu celelalte. Ținând cont de limitările menționate mai sus cu privire la datele produse de Banca Națională a Moldovei, o revizuire a întrebărilor puse cu privire la remitențe atât în AFM cât și în CBGC ar putea să asigure o producere regulată de date.

Secțiunea 4. Alte date statistice disponibile cu privire la migrația internațională

Există alte date statistice disponibile în Moldova cu privire la migrația internațională, care nu sunt cuprinse în recomandările internaționale și practicile de colectare a datelor. În unele cazuri, termenii utilizați pentru a defini conceptele sunt diferiți de recomandările și glosarele internaționale. În mod corespunzător, datele produse nu pot fi utilizate fără metadate precise care să ofere detalii cu privire la definiții și cuprinderea grupurilor de persoane implicate. Totuși, toate datele statistice prezentate mai jos sunt cruciale pentru Profilul Migrațional Extins.

4.1. Stocul cetățenilor moldoveni care locuiesc peste hotare

Toate sursele statistice oficiale de date cu privire la persoane, cum ar fi recensământul, AFM și CBGC colectează informație cu privire la persoanele care și-au păstrat reședința permanentă în Moldova, dar se află temporar peste hotare, chiar pentru o perioadă de peste 12 luni. Unele baze de date administrative, inclusiv RSP și baza de date cu privire la trecerea frontierei de asemenea includ date vizând aceste persoane care locuiesc temporar peste hotare. În notele metodologice din secțiunea „Metadate, Recensământ 2004” de pe pagina web BNS se poate găsi următoarea definiție despre aceste persoane: *persoane care erau temporar absente dar care mai dispun de reședință permanentă în Moldova.*

Recensământul a numărat toți membrii gospodăriei, inclusiv 273 mii de persoane care au fost temporar absenți. Toate persoanele temporar absente au fost numărate în totalul populației (permanente) a țării, dar au fost produse și tabele separate cu privire la persoanele temporar absente. Au fost publicate dezagregările după sex, vârstă, motiv și durata absenței, țara domiciliului curent, starea civilă, după educație și locul de reședință permanentă în Moldova cu diferite combinații de variabile. Nici-un tabel n-a fost produs cu privire la statutul de activitate obișnuită și ocupația persoanelor absente. Astfel de date ar fi utile în Profilul Migrațional Extins pentru compararea grupurilor de populație care au fost temporar peste hotare cu cele care au locuit în țară la momentul petrecerii recensământului. Datele recensământului din 2004 sunt disponibile pe suport electronic pe pagina web BNS, dar din păcate publicația recensământului dedicată migrației, volumul 2 „Migrația populației” este disponibilă doar pe suport de hârtie.

Date similare sunt colectate regulat și în cadrul AFM prin intermediul întrebării cu privire la membrii gospodăriei cu vârsta de 15 ani și mai mult care lucrează sau caută un loc de muncă peste hotare. Pentru 2009, cifra estimată a fost de 295 de mii de persoane (media celor patru cercetări semestriale). Datele disponibile cu privire la populația dată vor fi discutate mai departe la subiectul cu privire la ‘migrația muncii’. Și CBGC colectează date cu privire la membrii gospodăriei absenți, dar aceste date nu sunt publicate la moment, deoarece sondajul este orientat spre veniturile și cheltuielile gospodăriilor casnice. Cu toate acestea, BNS a oferit, pentru acest raport, o cifră estimativă de 226 mii

de gospodării cu membri peste hotare (media celor patru cercetări semestriale), pentru anul 2009, cu o treime mai puțin în comparație cu cifra obținută de AFM.

O cifră cumulativă a cetățenilor moldoveni care au părăsit țara este propusă și în SIIAMA, Tabelele 3.1 și 3.2 în baza înregistrărilor în baza de date cu privire la trecerea frontierei. Aceste tabele sunt actualizate lunar și includ numărul de persoane după sex și vârstă, dezagregate după municipalitatea de reședință în Moldova (Tabelul 3.1) și după durata absenței (Tabelul 3.2). Aceste date se bazează pe numărul cumulativ al cetățenilor moldoveni care părăsesc țara și nu au mai re-intrat în țară conform înregistrărilor fixate de SG cu privire la trecerea frontierei. Dificultățile în corelarea intrărilor și ieșirilor aceleași persoane și existența frontierelor necontrolate pe malul stâng al Nistrului redau acestor date un caracter lipsit de încredere cu un total exagerat de peste 800 mii de moldoveni care au plecat din țară și sunt considerați ca locuind peste hotare. Viceversa, numărul de 89,000 de cetățeni care locuiesc peste hotare, estimați în baza RSP (Tabelul 6) corespunde numărului cumulativ de cetățeni care au renunțat la reședința permanentă din Republica Moldova din 2005.

Potențial, Registrul Consular MAEIE ar putea fi o sursă adițională de date cu privire la cetățenii moldoveni care s-au stabilit cu reședință permanentă peste hotare. Șablonul pentru un tabel care ar include date dezagregate după țara de destinație și anul migrației este deja schițat în tabelele SIIAMA, însă datele încă nu sunt disponibile.

Recomandările internaționale cu privire la statisticile vizând migrația nu se referă în mod specific la stocurile de cetățeni sau persoanele native care locuiesc peste hotare sau sunt temporar absente. Totuși, aceste grupuri sunt menționate printre sub-grupurile de populație, care puteau să beneficieze de tratament special în recensămintele populației. Ținând cont de faptul că emigrarea reprezintă o problemă cheie pentru Moldova în domeniul migrației internaționale, furnizarea de date fiabile este crucială pentru susținerea politicilor relevante. Aceste date ar fi esențiale pentru elaborarea și actualizarea Profilului Migrațional Extins. Practic, doar persoanele temporar absente care stau peste hotare timp de peste 12 luni ar trebui să fie numărate. Dezagregarea este disponibilă după durata șederii peste hotare în baza datelor cu privire la trecerea frontierei colectate de SG (SIIAMA Tabelul 3.2). În cazul tuturor celorlalte surse de date, persoanele temporar absente au fost identificate în conformitate cu informația oferită de membrii gospodăriei care locuiesc în Moldova. Inevitabil există o sub-acoperire semnificativă, deoarece a fost posibil de identificat doar persoanele temporar absente care încă mai au un membru al gospodăriei în Moldova. În concluzie, datele disponibile la moment cu privire la stocul de cetățeni moldoveni care locuiesc peste hotare nu sunt fiabile și nu pot fi utilizate în așa stare în Profilul Migrațional Extins fără îmbunătățiri adiționale.

4.2. Migrația forței de muncă

Pe lângă conceptul general de imigrant și emigrant, în statisticile oficiale în Moldova mai este utilizat și conceptul de „migrație a forței de muncă”, în conformitate cu următoarea definiție:

Migrația de muncă - deplasarea benevolă a cetățenilor Republicii Moldova peste hotare, precum și sosirea benevolă a cetățenilor străini sau a apatrizilor pe teritoriul Republicii Moldova, în scopul desfășurării unor activități provizorii de muncă.

Chiar dacă definiția menționată mai sus utilizează termenul de „migrație”, nu există date statistice publicate cu privire la emigrarea cetățenilor Moldovei pentru a munci, cât și cu privire la imigrarea străinilor cu scopul desfășurării unor activități de muncă.⁸ Unicele date disponibile caracterizează persoanele care lucrează peste hotare sau care au lucrat peste hotare în trecut. Astfel, aceste sunt date de stoc numai despre cetățenii moldoveni și nu includ străinii care locuiesc în Moldova .

BNS produce astfel de statistici începând cu Recensământul din 2004 și prin AFM. Adițional, cercetarea ad-hoc cu privire la migrația forței de muncă realizată în 2008 a colectat date detaliate cu privire la persoanele care au plecat peste hotare pentru muncă. Rezultatele acestei cercetări sunt diseminate într-o publicație specifică intitulată „Migrația forței de muncă în Republica Moldova”.

Printre datele publicate cu privire la persoanele temporar absente enumerate de Recensământul din 2004, unele date sunt publicate cu privire la persoanele care au plecat peste hotare cu scopul de a munci. Această informație a fost obținută de la membrii gospodăriei prezenți la momentul recensământului. Datele sunt dezagregate după unități administrativ-teritoriale și țara în care se afla persoana în momentul petrecerii recensământului.

Publicația anuală AFM include date cu privire la populația de 15 ani și mai mult care lucrează sau este în căutare de muncă peste hotare. Aceste date sunt disponibile începând cu 2000 atât anual cât și trimestrial. Cifra totală este dezagregată după țara de destinație, nivelul de educație, vârstă, sex, zona de reședință a gospodăriei (urbană sau rurala) în Moldova.

Cu referință la termenul de „migrant”, în conformitate cu metodologia Cercetării cu privire la migrația forței de muncă, această cercetare a inclus un chestionar separat pentru persoanele care erau membrii unei gospodării private, dispuneau de reședință permanentă în Moldova, dar erau temporar absenți la momentul interviului, fiind peste hotare pentru a munci sau în căutare de muncă. Datele cu privire la aceste persoane au inclus informație cu privire la locul de reședință permanentă în Moldova, grupurile de țări unde ei se aflau, motivul plecării peste hotare, durata intenționată de ședere, informația care caracterizează modalitatea, costul și sursele de bani utilizate de ei pentru a locui peste hotare, cât și statutul lor rezidențial de peste hotare, frecvența contactelor cu familia din Moldova, etc. Întrebări similare au fost puse direct acelor care erau prezenți la momentul realizării cercetării și care au lucrat peste hotare pe parcursul ultimilor 12 luni.

Datele statistice cu privire la cetățenii moldoveni care lucrează peste hotare în baza contractelor individuale de muncă raportate ANOFM sunt disponibile în rapoartele SIIAMA (Tabelul 5). Acest tabel este actualizat lunar și include numărul de cetățeni moldoveni ale căror contracte de muncă peste hotare au fost înregistrate în baza de date ANOFM . Tabelul reflectă activitatea ANOFM și cuprinde doar un număr limitat de persoane care în realitate lucrează peste hotare. Astfel, aceste date nu pot fi considerate relevante pentru a evalua nivelul emigrării din Moldova cu scopul de a munci peste hotare și prin urmare prezintă un interes limitat pentru Profilul Migrațional Extins.

⁸ ANOFM planifică să includă în SIIAMA (Tabelul F.5) careva date care ar acoperi fluxurile emigraționale a cetățenilor Moldoveni pentru scopuri de muncă, dar numai parțial.

În ceea ce privește cuprinderea persoanelor care muncesc peste hotare, cercetările BNS și Recensământul din 2004 au eșuat să cuprindă gospodăriile formate dintr-o singură persoană și gospodăriile părăsite fără nici-o persoană care să locuiască în țară. Astfel, cifrele publicate sunt subestimate și nu este posibil să se estimeze la concret nivelul acestei sub-acoperiri.

În conformitate cu definiția publicată în „Migrația forței de muncă în Republica Moldova” disponibilă pe pagina web BNS, „migranții” includ toate persoanele care erau peste hotare pentru a munci sau în căutare de muncă la momentul petrecerii interviului sau pe parcursul ultimilor 12 luni înainte de interviu. Deși s-a preconizat ca chestionarele cercetării să colecteze date separate cu privire la migranții absenți (răspunsuri oferite de alți membri ai gospodăriei) și migranții reveniți, publicația nu face distincție între aceste două grupuri. Mai mult ca atât, ar putea să fie important să se facă distincție între cei care sunt în realitate peste hotare la momentul petrecerii interviului, mai lucrează peste hotare, dar vizitează gospodăria în momentul petrecerii interviului și cei care au revenit în gospodărie.

În pofida problemelor menționate mai sus, datele colectate de AFM și de Cercetarea cu privire la migrația forței de muncă sunt foarte importante pentru estimarea evoluției stocului de cetățeni moldoveni care lucrează temporar peste hotare și caracteristicile lor socio-demografice și economice. Astfel de informație este foarte utilă pentru Profilul Migrațional Extins.

4.3. Statistici cu privire la repatriați

Recomandarea ONU ia în considerație conceptul de „repatriați” doar în legătură cu repatrierea solicitanților de azil și repatrierea refugiaților. Conceptele adiționale de „cetățeni reîntorși” sau „migranți reîntorși” sunt utilizate pentru categoriile de persoane care au revenit în țara lor de cetățenie sau în țara de origine după ce au fost migranți internaționali într-o altă țară.

În Moldova, până în 2010, un „repatriat” a fost definit ca *cetățean al Republicii Moldova și/sau persoană care s-a născut în Republica Moldova și urmașii acestuia, precum și persoană care anterior a locuit permanent în Republica Moldova cel puțin 10 ani și are dreptul la domiciliu stabil pe teritoriul Republicii Moldova în condițiile legii.*

Conform noii Legi privind regimul străinilor în Republica Moldova, în vigoare din Decembrie 2010, noul concept de „repatriere” se referă doar la străini, definiția fiind următoarea:

Repatriere – reîntoarcere benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova și a urmașilor acestora, în condițiile legii

BNS publică anual în Anuarul Statistic al Republicii Moldova numărul total de repatriați dezagregat după țările de unde au sosit. Aceste date sunt produse direct în baza înregistrărilor extrase din RSP și baza de date BMA. Date similare sunt parte și a rapoartelor SIIAMA și sunt actualizate lunar. Dezagregarea este propusă după unitățile administrativ-teritoriale în care persoanele își înregistrează sosirea în Moldova (Tabelul 2.1), după țara reședinței anterioare (Tabelul 2.2.1) și după naționalitate etnică, motivul reîntoarcerii, categoria de persoane (cetățean al Moldovei, născut în Moldova, descendent al persoanelor care sunt de origine din Moldova sau persoanele care au locuit în trecut

timp de peste 10 ani în Moldova) și sex (Tabelul 2.2.2 și 2.3). Există diferențe între cifrele publicate de BNS și cele din rapoartele SIIAMA, însă nu sunt disponibile metadate pentru a explica astfel de diferențe.

În conformitate cu definiția utilizată până în 2010, categoriile de persoane incluse sub termenul „repatriat” de fapt reprezintă un sub-grup specific de imigranți. Aceste date prezintă un interes specific pentru Moldova și la sigur sunt necesare pentru acțiunile Guvernului întru susținerea migrației de revenire a emigranților moldoveni. Totuși, pentru a respecta standardele internaționale, datele prezentate cu privire la persoanele repatriate ar trebui să fie incluse în numărul total de imigranți și dezagregate după aceleași caracteristici ca și în cazul imigrării, inclusiv cetățenia lor, țara de naștere și țara anterioară de reședință.

4.4. Statistici cu privire la invitații

Rapoartele SIIAMA includ date cu privire la invitațiile pentru străini pentru primirea vizei de intrare în Moldova. Astfel de date sunt produse în baza înregistrărilor din baza de date a BMA cu privire la invitații. Invitațiile sunt necesare pentru cetățenii unui grup specific de țări pentru a primi viza de intrare. Cele trei tabele SIIAMA (1.1, 1.2 și 1.3) produse în această bază ne indică numărul de invitații emise, acceptate și refuzate și includ dezagregarea numărului de invitații după cetățenie. Invitațiile acceptate sunt dezagregate și după vârsta și sexul persoanei invitate. Ținând cont de faptul că invitațiile acceptate oferă străinilor dreptul de a intra în Moldova și nu neapărat să domicilieze în Moldova, precum și de faptul că doar o parte de străini trebuie să dispună de astfel de invitații pentru a intra în țară, aceste date nu sunt relevante pentru statisticile vizând migrația internațională și nu sunt utile pentru Profilul Migrațional Extins.

Secțiunea 5. Concluzii și Recomandări

Vorbind la general, volumul de informație colectat de BNS și diverse ministere prin intermediul procedurilor administrative, care este diseminat prin intermediul sistemului SIIAMA sau în baza RSP este considerabil. În unele cazuri, situația este chiar mai bună decât în unele state membre ale UE din vecinătate. Atenție deosebită s-a acordat estimării volumul de emigrare internațională, cât și numărului și caracteristicilor acelor cetățeni care au emigrat și locuiesc peste hotare. Inițiativa dată este una de valoare și Moldova ar putea să-și împărtășească experiența cu alte țări de emigrare, deoarece datele acestea sunt, de obicei, cele mai proaste din punct de vedere statistic în domeniul migrației internaționale, și există foarte puține exemple de practici bune. În pofida acestor realizări, există câteva aspecte ce țin de procesul de colectare a datelor care necesită a fi îmbunătățite, ceea ce se poate înfăptui pe termen scurt, mediu și lung, pentru a se conforma standardelor UE. Următoarele recomandări fie că derivă în mod direct din acest RED sau, în mod general, reies din experiențele internaționale. Recomandările în cauză trebuie să fie percepute drept o contribuție constructivă pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a datelor în domeniul migrației internaționale, întrucât aceste date sunt suportul cheie pentru elaborarea Profilului Migrațional Extins.

1. **Conceptele și definițiile** în domeniul migrației internaționale trebuie să fie examinate cu atenție și aliniate la terminologia și definițiile recomandate pe plan internațional, și mai cu seamă la standardele UE. Dacă e necesar, legislația trebuie să fie adaptată și în unele cazuri, regulile de aplicare trebuie să fie respectate mai strict (o problemă pe larg răspândită și în statele membre ale UE).
2. Toate datele statistice trebuie să fie diseminate cu **metadate detaliate**, inclusiv și informația cu privire la sursa de date primare, definițiile utilizate, nivelul de acoperire și evaluarea fiabilității. Aceste metadate sunt mai cu seamă necesare, atunci când datele statistice sunt produse în baza datelor primare extrase din sursele de date administrative.
3. Pentru a parveni cu suport concret pentru elaborarea de politici, precum și elaborarea Profilului Migrațional Extins, trebuie să fie asigurată nu doar disponibilitatea deplină a datelor ci și fiabilitatea și comparabilitatea acestora cu standardele UE.
4. Rolurile respective ale BNS și altor instituții publice în ceea ce privește producerea datelor cu privire la migrația internațională ar trebui să fie reexaminată pentru a îmbunătăți statisticile în acest domeniu. Există necesitatea urgentă a unei colaborări mai active și mai constructive între cei doi producători principali de date statistice și anume ÎS "CRIS "Registru" și BNS. ÎS "CRIS "Registru" dispune de capacități solide și un know-how important în ceea ce privește tehnologia și managementul bazelor de date, pe când BNS dispune de competențe în ceea ce privește metodele statistice și este informat despre cerințele internaționale în domeniul statisticilor vizând migrația internațională.
5. Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIIAMA) este un instrument excelent pentru furnizarea tuturor datelor într-o producere a datelor statistice solicitate. Cu toate acestea, instrumentul dat la moment nu este operațional, deoarece numai două baze de date sunt integrate, RSP și SIISG. Cele 24 de rapoarte SIIAMA elaborate de ÎS "CRIS "Registru" se bazează pe

datele care sunt primite din partea diverselor ministere. Din păcate aceste tabele statistice nu sunt pe deplin consistente, iar lipsa de cunoștințe statistice și respectarea recomandărilor statistice internaționale este problematică.

6. Dorința ÎS "CRIS "Registru" de a-și îmbunătăți producerea de date, luând în considerație recomandările internaționale, este una concretă și activitățile în direcția dată deja au început cu susținerea OIM, propunându-și drept scop să ofere date relevante, fiabile și comparabile pe plan internațional pentru Profilul Migrațional Extins.

7. Toate datele statistice produse în baza datelor extrase din bazele de date administrative trebuie să fie îmbunătățite, respectând mai strict regulile de procesare a datelor statistice, inclusiv și cele de validare a datelor. Astfel de date statistice trebuie să fie mai axate pe descrierea diverselor aspecte ale procesului migrațional ca atare și să fie mai puțin orientate spre monitorizarea activităților realizate de ministere.

8. În mod mai specific, datele statistice diseminate de SIIAMA trebuie să stabilească o distincție clară între datele de flux și cele de stoc. Trebuie să se asigure consistență completă între diferitele date care se referă la același subiect. Sunt necesare tabele adiționale pentru a face față solicitărilor de date în conformitate cu Regulamentul UE 2007/862 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale. Fiecare tabel trebuie să fie revizuit cu atenție din punctul de vedere al conținutului și regulilor de selectare, pentru a produce setul recomandabil de tabele și pentru a respecta standardele UE.

9. Cele 24 de rapoarte SIIAMA oferite prin intermediul ACCESS web nu sunt accesibile publicului general și transparența în privința acestora este limitată. Este important de notat faptul că în UE, accesul la datele oferite de statele membre către Eurostat, chiar și cele mai sensibile, este la moment totalmente liber pentru public, în ceea ce privește statistica migrației internaționale. O colaborare strânsă între BNS și ÎS "CRIS "Registru" ar facilita accesibilitatea datelor (datelor statistice incluse în rapoartele SIIAMA) pentru publicul larg prin intermediul site-ului web al BNS.

10. Elaborarea Profilului Migrațional este o oportunitate unică pentru a îmbunătăți situația într-o producere a celor mai relevanți și fiabili indicatori într-o susținere a politicii migraționale în Moldova. Prin urmare, niște indicatori foarte relevanți pot fi produși prin corelarea informației colectate de diferite instituții. La moment fiecare tabel SIIAMA este produs de un singur furnizor de date și nu sunt date care să rezulte din combinarea informației colectate sub egida SIIAMA. Din perspectiva dată, este nevoie de mai multe investigații în strânsă cooperare cu diferite instituții care oferă date pentru SIIAMA.

11. În ceea ce privește BNS, în afara recensământului populației decenal, instituția dată mai realizează în mod continuu două cercetări importante, care includ informație cu privire la migrația internațională: AFM și CBGC. Emigrarea este o problemă cheie în Moldova. Astfel, BNS ar putea să includă în mod regulat o dată pe an un modul substanțial cu privire la emigrare în cercetările sale statistice anuale (AFM și CBGC). Chiar dacă Moldova dispune de o experiență de pionier în acest domeniu, totuși unele sfaturi adiționale utile ar putea fi oferite cu privire la conținutul unui astfel de modul vizând emigrarea elaborat de alte țări și instituții internaționale cum ar fi Banca Mondială și

Departamentul ONU de Statistică. De asemenea, prin intermediul acestor cercetări s-ar putea de colectat în mod regulat mai multe date specifice cu privire la copiii lăsați fără grija părintească și remitențe. Noi considerăm că organizarea unei cercetări adiționale anuale cu privire la migrație nu este necesară și presupune un efort prea mare din partea BNS. Cu toate acestea, modulul adițional potențial cu privire la migrație care urmează să fie adăugat la AFM în 2014 va oferi o oportunitate unică pentru obținerea mai multor informații cu privire la migrația internațională, în paralel cu întrebările din recensământ vizând subiectul dat.

12. Următorul recensământ ar putea reprezenta o oportunitate unică pentru evaluarea cuprinderii și caracterului complet al datelor din RSP prin compararea datelor cu numărul de persoane enumerate în recensământ. Acest fapt ar mai facilita și introducerea conceptului recomandat pe plan internațional cu privire la populația cu reședință obișnuită în statisticile anuale ale populației produse după recensământul din Moldova. Mai mult decât atât, juxtapunerea datelor din recensământ cu cele din RSP poate servi drept un punct de start pentru crearea unui registru statistic al populației, care va satisface mai bine necesitățile cu privire la datele statistice anuale și ar servi drept bază pentru viitoarele recensăminte bazate pe registru. Pentru scopul dat trebuie de inclus informație specifică în chestionarul recensământului, printre care o importanță deosebită îl are numărul personal de identificare al fiecărei persoane enumerate. Cooperarea strânsă între BNS și ÎS "CRIS "Registru" responsabil de RSP este esențială pentru a profita la maxim de următorul recensământ într-o asigurare a consistenței între cele două surse de date.

13. La moment, câteva date agregate sunt trimise de diverse ministere către BNS pentru producerea tabelor statistice și diseminare. Furnizarea unor astfel de date trebuie să fie consolidată cu scopul de a extinde numărul de tabele statistice care deja sunt accesibile publicului larg, dar de asemenea și pentru a cuprinde subiecte relevante adiționale, care sunt solicitate de Regulamentul UE. Solicitarea de date trebuie să fie pusă în discuție și cadrul grupului de lucru recomandat în prezentul document și combinată cu solicitarea de date pentru rapoartele SIIAMA.

14. În mod alternativ, cea mai bună modalitate de a îmbunătăți datele statistice ce se bazează pe sursele de date administrative ar fi prezentarea către BNS a înregistrărilor individuale ale acestor date administrative. Acest fapt ar facilita aplicarea pașilor obligatorii în procesul de procesare a datelor statistice și ar asigura neutralitatea statisticilor produse, conform celor impuse de Legea cu privire la statistică. Dacă transferul de date individuale nu este posibil din cauza regulilor de confidențialitate, trebuie de depus în colaborare toate eforturile posibile, astfel încât datele agregate să corespundă standardelor internaționale de fiabilitate și comparabilitate. Cu toate acestea, în situația dată, calitatea statisticilor care urmează să fie oferite organelor internaționale poate fi justificată doar parțial de BNS.

15. Metadate detaliate trebuie să fie anexate la orice date transferate de la ministere către BNS, pentru a îmbunătăți înțelegerea, transparența și fiabilitatea datelor statistice produse. Deoarece ar putea surveni unele discrepanțe atunci când se compară diverse tabele obținute prin intermediul diferitor surse de date, metadatele detaliate ar facilita înțelegerea motivelor pentru aceste diferențe. Pentru a reduce discrepanțele de date obținute din diverse surse de informație, se recomandă o integrare mai vastă a sistemelor informaționale automatizate ale RM într-un singur sistem informațional național.

16. După cum e cazul în multe țări europene, datele cu privire la emigrarea cetățenilor sunt mai puțin fiabile în comparație cu datele cu privire la imigrarea legală a străinilor. Cu toate acestea, în Moldova există posibilități specifice pentru a îmbunătăți situația în domeniul dat, de ex. prin utilizarea datelor vizând trecerea frontierei pentru a identifica imigranții și emigranții internaționali.

17. Luând în considerație consecințele socio-economice ale emigrării specialiștilor înalt calificați, în special a profesioniștilor din domeniul sănătății, se recomandă să fie analizată obligația completării unei forme speciale la abandonarea ocupației anterioare din Moldova. O astfel de formă ar trebui să includă două întrebări (i) dacă ei intenționează să plece peste hotare pentru a munci (ii) cât timp intenționează să petreacă peste hotare.

18. Partajarea datelor cu țările primitoare a migranților din Moldova este o posibilitate concretă pentru verificarea fiabilității datelor cu privire la emigrare. Estimările cu privire la numărul de emigrări într-o anumită direcție pot fi realizate fie prin extragerea datelor care sunt publicate în bazele de date ale organelor internaționale de statistică (Eurostat, Departamentul ONU de Statistică), fie prin cooperarea cu instituțiile statistice din principalele țări partenere în schimbul migrațional. Atenție specială se va atrage emigranților cu nivel înalt de educație. Aceste date nu sunt deseori incluse în statisticile anuale publicate cu privire la migrație, astfel ar putea fi nevoie de o solicitare ad-hoc de date trimisă în atenția țărilor primitoare.

19. La general, Republica Moldova trebuie să asigure producerea tuturor datelor statistice de bază cu privire la migrația internațională, conform celor solicitate de ONU și UE. **Solicitarea de date din partea UE** în domeniul migrației internaționale trebuie să fie investigată minuțios. Pentru scopul dat trebuie de elaborat **un plan național de acțiuni** pentru a realiza obiectivul dat, cu identificarea diferitor obiective intermediare și a rezultatelor scontate. Ținând cont de situația în domeniul migrației internaționale în Moldova, acest plan de acțiuni trebuie să includă și alte necesități specifice de date.

20. Considerăm că momentele cheie din cadrul unui astfel de **plan național de acțiuni** care ar asigura îmbunătățirea situației sunt următoarele:

- O cooperare mai strânsă cu ministerele și instituțiile publice implicate, inclusiv BNS.
- O utilizare optimă a tuturor datelor existente, cunoștințelor și resurselor pentru a realiza scopul propus în cei mai restrânși termeni posibili.

21. **O cooperare mai strânsă între toate ministerele și instituțiile publice implicate** înseamnă:

- O cooperare între ministerele și instituțiile publice care sunt furnizorii primari de date, pe de o parte, și ÎS "CRIS "Registru" și BNS, care sunt producătorii de date statistice în domeniul migrației internaționale, pe de altă parte.
- O cooperare între cei doi producători principali de date statistice, ÎS "CRIS "Registru" și BNS.

22. În mod concret, pentru primul de nivel de cooperare, noi recomandăm următoarele:

- Fiecare minister, în mod separat, trebuie să creeze un **grup special de lucru** pentru îmbunătățirea datelor, care ar implica reprezentanți din partea BNS și ÎS "CRIS "Registru", pentru a perfecționa setul de tabele pentru SIIAMA.
- Solicitățile de date adresate ministerelor și altor furnizori de date trebuie să fie unificate într-o

singură solicitare care are satisfacere atât nevoile SIIAMA cât și cele ale BNS.

- Activitatea grupurilor de lucru trebuie să includă măsuri pentru a asigura conformitatea cu standardele UE, inclusiv aplicarea procedurilor obișnuite pentru producerea datelor statistice, cum ar fi analiza calității, definirea criteriilor stricte de selectare, etc., revizuirea șablonelor curente ale SIIAMA, elaborarea unor șabloane noi, inclusiv acelor necesare pentru Profilul Migrațional Extins, furnizarea la timp a datelor și elaborarea metadatelor detaliate.

23. Pentru a îmbunătăți colaborarea între cei doi producători principali de date, BNS și ÎS “CRIS “Registru” pentru SIIAMA și RSP, trebuie creat un grup de lucru permanent care să cuprindă reprezentanți ai celor două instituții. Obiectivele acestui grup de lucru permanent trebuie să fie următoarele:

- Integrarea competenței de a produce statistici din partea BNS și a competenței ce ține de chestiunile tehnologiilor informaționale și managementului administrativ al datelor din partea ÎS “CRIS “Registru”.
- Elaborarea unui sistem informațional național unificat cu privire la migrație, pentru a satisface necesitatea comună de date pentru actualizarea tabelor SIIAMA și pentru producerea statisticilor naționale cu privire la migrația internațională de către BNS.
- Producerea și actualizarea regulată într-un mod consistent a unui set complet de tabele statistice pentru SIIAMA (toate tabelele pentru diseminare către ministere și elaboratorii de politici), pentru BNS (tabele selectate pentru diseminarea prin site-ul web al BNS și publicarea pe suport de hârtie pentru publicul general), cât și pentru satisfacerea solicitărilor internaționale (conform șablonelor trimise de instituțiile internaționale și în corespundere cu standardele ONU/UE).

24. Pentru a ajunge la o colaborare eficientă întru producerea unui set complet și consistent de tabele statistice, sunt sugerate două posibilități în ceea ce privește activitatea IT:

- Se va elabora un registru statistic al populației drept o copie-reflectoare a RSP, incluzând un set de bază de variabile demografice, care să fie actualizat în mod regulat prin transferul de date noi din RSP. Un astfel de registru statistic al populației va înregistra datele în conformitate cu Legea privind protecția datelor cu caracter personal. Dacă ordinea dată de idei nu va permite ca registrul statistic să se bazeze pe date cu caracter personal, o opțiune ar fi o bază de date anonimată, care să conțină doar un transcript al IDNP pentru un număr limitat de proceduri vizând procesarea datelor. Un astfel de registru statistic ar permite BNS să producă toate tabelele necesare pentru utilizatorii naționali de date, cât și tabele care să fie prezentate instituțiilor internaționale (Eurostat și ONU). Totuși, elaborarea unui registru statistic ar necesita resurse și capacități adiționale importante din partea BNS, care la moment nu sunt disponibile.
- O altă soluție ar fi delegarea permanentă a unui statistician din personalul BNS către ÎS “CRIS “Registru”. Aceasta ar putea fi o soluție concretă care poate fi operaționalizată într-un termen scurt de timp. În general, conform experienței din Franța, desemnarea unor specialiști din partea BNS, care ar fi delegați temporar sau permanent către o instituție publică care colectează date primare relevante, ar susține enorm producerea de date statistice cu privire la migrația internațională. Rolul acestei persoane ar fi cel de a organiza colectarea datelor statistice și gestionarea calității statistice în conformitate cu standardele internaționale.

- O altă soluție ar putea fi instruirea unor specialiști din cadrul ÎS “CRIS “Registru” sau ministerului în domeniul metodelor statistice, dar acest fapt n-ar fi îndeajuns, deoarece activitatea statistică necesită anumite competențe și deprinderi specifice, cât și actualizare permanentă a cunoștințelor cu privire la metodologiile noi adoptate la nivel internațional în domeniul statisticilor.

25. Dat fiind faptul că noua Lege privind regimul străinilor în Republica Moldova lasă nedefinite un număr de noțiuni cheie pentru migrație, această situație ar trebui văzută drept o oportunitate pentru autoritățile competente pentru a reglementa concepte și definiții privind migrația, ce urmează a fi utilizate în statistici conform recomandărilor internaționale, prin acte legislative, normative sau regulatorii separate.

26. Ținând cont de toate recomandările detaliate de mai sus, factorii de decizie trebuie să ofere BNS resurse pentru dezvoltarea de capacități, deoarece rolul BNS este crucial pentru îmbunătățirea colectării de date în domeniul statisticilor vizând migrația internațională, în corespundere cu cerințele internaționale și cu scopul de a susține eficient elaborarea de politici în Moldova, și în special pentru actualizarea Profilului Migrațional. De asemenea, trebuie de menționat faptul că împreună cu consolidarea capacităților BNS, care la nivel internațional este considerat a fi drept unicul furnizor național (de stat) de statistici, ar trebui de întreprins acțiuni la nivel de stat pentru a îmbunătăți calitatea informației primare prezentate de furnizorii de date administrative, pentru a asigura calitatea înaltă a datelor primare și pentru a exclude interpretarea eronată a datelor prezentate în contextul statisticilor vizând migrația internațională.

Documente relevante

Uniunea Europeană (2007), Regulamentul (CE) Nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale și de abrogare a Regulamentului (CEE) Nr. 311/76 al Consiliului privind elaborarea de statistici cu privire la lucrătorii străini. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 2007-07-31, nr. L 199, p. 23-29

Uniunea Europeană (2010), Regulamentul Comisiei (UE) Nr. 216/2010 din 15 martie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) Nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale, în ceea ce privește definițiile categoriilor de motive pentru eliberarea permiselor de ședere. Jurnalul Oficial, 2010-03-16, nr. L066, p. 1-2

Uniunea Europeană (2010), Regulamentul Comisiei (UE) Nr. 351/2010, din 23 aprilie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) No 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale, în ceea ce privește definițiile categoriilor de grupuri de țări de naștere, ale grupurilor de țări de domiciliu curent anterior, ale grupurilor de țări de domiciliu curent viitor și ale grupurilor de cetățeni, (Text cu relevanță pentru SEE), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2010-04-24, nr. L104, p. 37-39.

BNS (2009). Cu privire la elaborarea sistemului pentru statistici demografice, Notă Informativă accesibilă pe site-ul web al BNS

Comisia Statistică și Comisia Economică a ONU pentru Europa (UNECE) (2004). Locul de reședință obișnuită și alte caracteristici geografice: practici naționale în 2000 cu privire la recensămintele și comentariile vizând recomandările pentru recensământ ale UNECE, Documentul de Lucru Nr.7, Sesiunea de Lucru comună UNECE-Eurostat cu privire la recensămintele populației, Geneva, 23-25 noiembrie 2004

Statistica Norvegiei (2010). Similarități și diferențe între Moldova și Norvegia cu privire la condițiile pentru statistica demografică – un document de discuție. Notă din 10 februarie 2010; Suport pentru elaborarea statisticii demografice, Notă din 23 februarie 2010.

ONU (2001). Principii și recomandări pentru sistemul de statistici vitale, Revizuirea 2, ST/ESA/STAT/SER.M/19/Rev.2, p. 176.

ONU (1998). Recomandări cu privire la statisticile în domeniul migrației internaționale. Revizuire 1. Serii de documente statistice M, Nr. 58, Rev. 1, p.95.

Anexa 1

Sumarul legislației Comisiei Europene cu privire la statisticile în domeniul migrației internaționale

(http://europa.eu/legislation_summaries/index_en.htm)

Regulamentul (CE) Nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale și de abrogare a Regulamentului (CEE) Nr. 311/76 al Consiliului privind elaborarea de statistici cu privire la lucrătorii străini. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 2007-07-31, nr. L 199.

Text deplin: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:199:0023:0029:EN:PDF>

Acest regulament stabilește regulile comune pentru colectarea statisticii comunitare cu privire la migrație de către țările Uniunii Europene (UE). Se referă la statisticile ce țin de imigrare spre și emigrare dintr-o țară UE, cetățenia și țara de naștere a persoanelor rezidente pe teritoriile țărilor UE, precum și procedurile administrative și juridice ce țin de migrație.

Statistici cu privire la migrațiune, protecție internațională, imigrare ilegală și revenire

Țările UE sunt solicitate să furnizeze Eurostat-ului statistici cu privire la numărul de:

- imigranți care se stabilesc pe teritoriile lor;
- emigranți care părăsesc teritoriile lor;
- persoane care au reședință obișnuită pe teritoriile lor;
- permise de reședință emise, inclusiv permisele de reședință pe termen lung;
- persoane fizice care au obținut cetățenia națională.

Țările UE mai sunt solicitate să furnizeze numărul de:

- persoane care solicită protecție internațională;
- persoane care fac obiectul solicitărilor de protecție internațională examinate de autoritățile naționale;
- solicitări respinse;
- solicitări care oferă statut de refugiat, protecție subsidiară și protecție temporară;
- minori neînsoțiți;
- solicitări și transferuri conform Regulamentului Dublin II;
- persoane selectate pentru restabilire.

Adițional, țările UE trebuie să furnizeze Eurostat-ului statistici cu privire la numărul de resortisanți ai unor țări non-UE cărora li s-a refuzat intrarea la frontierele externe și care au fost descoperiți în situații ilegale pe teritoriile statelor membre.

Mai mult ca atât, țările UE trebuie să furnizeze statistici cu privire la numărul de decizii administrative sau judiciare care impun obligația de a părăsi teritoriile lor, cât și numărul de resortisanți ai unor țări non-UE care sunt reîntorși în țările lor de origine, țările de tranzit și alte țări non-UE.

Prevederi comune pentru diferite categorii

Statisticile se bazează pe:

2. înregistrările acțiunilor administrative și judiciare;
3. registrele ce țin de acțiuni administrative și registre ale populației;
4. recensăminte;
5. cercetări prin sondaj.

De obicei, statisticile sunt defalcate după vârstă, sex și naționalitate. Comisia poate adopta și alte defalcări, cum ar fi anul în care a fost acordat permisul de reședință pentru prima dată (statistici cu privire la permisele de reședință) sau motivul refuzului sau arestului (statistici cu privire la intrarea și imigrarea ilegală).

Regulamentul Comisiei (UE) Nr. [351/2010](#), din 23 aprilie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) No 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale, în ceea ce privește definițiile categoriilor de grupuri de țări de naștere, ale grupurilor de țări de domiciliu curent anterior, ale grupurilor de țări de domiciliu curent viitor și ale grupurilor de cetățeni, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2010-04-24, nr. L104.

Textul deplin: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:104:0037:0039:EN:PDF>

Pentru a asigura comparabilitatea statisticilor parvenite de la țările UE și pentru a permite întocmirea unor priviri fiabile de ansamblu pentru toată UE din aceste statistici, este important ca toate țările UE să definească anumite categorii de grupuri în același mod.

Prin urmare, acest regulament prevede categoriile grupurilor:

- țărilor de naștere;
- țărilor de domiciliu curent anterior;
- țărilor de domiciliu curent viitor;
- țărilor de cetățenie.

Țările UE trebuie să transmită date către Comisie în conformitate cu aceste grupuri, conform celor enumerate în anexa din Regulamentul dat. Grupurile de țări și cetățenie sunt divizate în grupuri de

bază și grupuri adiționale ale altor țări și cetățenii non-UE, defalcate după nivelul de dezvoltare. Comisia oferă listele de țări și cetățenii pentru fiecare grup de bază și adițional.

Regulamentul Comisiei (UE) Nr. [216/2010](#) din 15 martie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) Nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale, în ceea ce privește definițiile categoriilor de motive pentru eliberarea permiselor de ședere. Jurnalul Oficial, 2010-03-16, nr. L066.

Textul deplin: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:066:0001:0002:EN:PDF>

Pentru a armoniza colectarea de statistici de către țările UE, acest regulament definește în anexa sa categoriile de motive pentru eliberarea permiselor de ședere pentru cetățenii țărilor non-UE. Lista include categoriile de motive ce țin de:

1. formarea și reunificarea familiei;
2. educație și studii;
3. activități remunerate.

Anexa 2

Concepte și definiții: recomandate de ONU și UE comparate cu cele utilizate în Moldova

Conceptul și definiția de reședință obișnuită

Recomandările ONU și UE	Definiții utilizate în Moldova
<p><u>Recomandările ONU :</u> Țara de reședință obișnuită este “țara în care o persoană locuiește, adică țara în care persoana dispune de un loc de domiciliere, unde în mod normal își petrece perioada zilnică de odihnă. Deplasările temporare peste hotare pentru scopuri de recreare (...) nu duc la schimbarea țării de reședință obișnuită a unei persoane.”</p> <p><u>Regulamentul UE (CE) Nr 862/2007 (pentru țările SEE) :</u> “reședința obișnuită” înseamnă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreare, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios, sau, în absența informațiilor, locul de reședință legal sau înregistrat;</p>	<p><u>Recensământul BNS:</u> Populația rezidentă: numărul de persoane, rezidenți permanenți pe un anumit teritoriu, inclusiv persoanele temporar absente.</p> <p>Populația prezentă se referă la numărul de persoane prezente în momentul recensământului, inclusiv persoanele rezidente temporar.</p> <p>Persoanele care au fost temporar absente dar care mai dispun de domiciliu permanent în Moldova au fost enumerate în conformitate cu informația oferită de membrii gospodăriei care au un anumit impact asupra calității datelor cu privire la aceste persoane.</p> <p>Notă: termenul “permanent” nu este definit.</p>

Conceptul and definiția de imigrant

Recomandările ONU și UE	Definiții utilizate în Moldova
<p>Un migrant internațional este definit drept orice persoană care-și schimbă țara de reședință obișnuită (Recomandările ONU)</p> <p>Migrant pe termen lung – o persoană care se mută într-o altă țară decât țara sa de reședință obișnuită pentru o perioadă de cel puțin un an (12 luni), astfel încât țara de destinație devine efectiv noua sa țară de reședință obișnuită. Din perspectiva țării de plecare, persoana va fi un emigrant pe termen lung, iar din perspectiva țării de sosire, persoana va fi un imigrant pe termen lung. (Regulamentul UE (CE) Nr 862/2007)</p> <p>“Imigrație” înseamnă acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut</p>	<p>Imigrant – un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie care obține dreptul de reședință permanentă sau temporară în Republica Moldova.</p> <p>Repatriat (Legea cu privire la migrațiune No. 1518-XV din 6 decembrie 2002, abrogată la 24 decembrie 2010) – cetățean al Republicii Moldova și/sau persoană născută în Republica Moldova și descendenții săi, precum și persoana care anterior a locuit timp de cel puțin 10 ani pe teritoriul țării și dispune de dreptul să se stabilească cu reședință permanentă în Republica Moldova în conformitate cu legea.</p> <p>Repatriere (Legea privind regimul străinului în Republica Moldova, în vigoare din 24 decembrie 2010) - reîntoarcere benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova și a urmașilor</p>

reședința obișnuită într-un alt stat membru sau într-o țară terță "imigrant" înseamnă o persoană care imigrează	acestora, în condițiile legii Notă: termenul "permanent" nu este definit
--	---

Conceptul și definiția de emigrant

Recomandările ONU și UE	Definiții utilizate în Moldova
<p><u>Regulamentul UE (CE) Nr. 862/2007:</u> "Emigrație" înseamnă acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședință obișnuită pe teritoriul unui stat membru încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului membru în cauză pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie cel puțin de 12 luni. "Emigrant" înseamnă o persoană care emigrează</p>	<p>Emigrant – cetățean al Republicii Moldova care pleacă peste hotare pentru a domicilia permanent sau temporar pe teritoriul unui alt stat.</p> <p>Notă: termenul "permanent" nu este definit</p>

Anexa 3

Cerințele UE față de date și disponibilitatea acestora în Moldova

Disponibilitatea datelor privind populația rezidentă

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
Numărul de persoane care dispun de reședință obișnuită în țară la 1 ianuarie (sau la finele anului de referință) după țara de cetățenie, vârstă și sex.	<p>BNS: date anuale nu sunt disponibile. Recensământul 2004: Populația după cetățenie, grupuri de vârstă, sex și urban/rural.</p> <p>SIAMA: date statistice cu privire la numărul de străini care stau în Republica Moldova: F4.1. străinii care stau în Republica Moldova după sex, grup de vârstă și țară de cetățenie F7 și F8. date statistice cu privire la străinii și apatrizii cu reședință temporară în RM, distribuiți după cetățenie și scop al șederii (7) sau tipul documentelor eliberate (8).</p> <p>RSP diseminează pe site-ul său web o distribuție a numărului total de populație după cetățenie.</p>
Numărul de persoane care dispun de reședință obișnuită în țară la 1 ianuarie (sau la finele anului de referință) după țara de naștere, vârstă și sex	<p>BNS: Date anuale nu sunt disponibile. Datele recensământului 2004 includ totalurile după sex și țara de naștere.</p>

Disponibilitatea datelor privind imigranții internaționali

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
După cetățenie, vârstă și sex	<p>BNS: Caracteristica social-demografică a imigranților (date separate pentru bărbați, femei și copii). Distribuția imigranților după cetățenie. Distribuția imigranților după naționalitatea etnică și scopul sosirii.</p> <p>SIAMA: F1 Numărul de invitații (solicitate, emise, retrase) pentru străini pentru a intra pe teritoriul Republicii Moldova, după cetățenie F2.2.2 Date statistice cu privire la persoanele repatriate după naționalitate</p>
După țara de naștere, vârstă și sex	Datele nu sunt disponibile
După țara de reședință obișnuită anterioară, vârstă și sex	<p>BNS: Repatriați după țări (după sex și separat date pentru numărul total de copii și persoane pensionare. Numărul de imigranți după țara de emigrație și scopul sosirii.</p> <p>SIAMA:</p>

	F 2.2.2 Date statistice cu privire la persoanele repatriate după țara de (sosire) reședință anterioară
--	--

Disponibilitatea datelor privind emigranții internaționali

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
După vârstă și sex	SIIAMA: Tabelul F6. Date statistice privind emigrarea cetățenilor RM (cu renunțarea la reședință) pentru a se stabili cu reședință permanentă pe teritoriul altui stat, dezaggregate după sex, grupe de vârstă și țara de destinație.
După cetățenie	SIIAMA (ANOFM): Tabelul F5. Date statistice privind angajarea cetățenilor RM peste hotare, în baza contractelor individuale de muncă care au fost oficial înregistrate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.
După țara următoarei reședințe obișnuite	BNS: Emigranți după țara de destinație SIIAMA: Tabelul F6. Date statistice privind emigrarea cetățenilor RM (cu renunțarea la reședință) pentru a se stabili cu reședință permanentă pe teritoriul altui stat, dezaggregate după sex, grupe de vârstă și țara de destinație.

Disponibilitatea datelor privind obținerea cetățeniei

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
Numărul de persoane care dispun de reședință obișnuită pe teritoriul țării (statului membru) și care au dobândit pe parcursul anului de referință cetățenia țării (statului membru) deținând anterior cetățenia unei alte țări (stat membru sau țară terță) sau care anterior au fost apatrizi, după vârstă și sex, și după cetățenia anterioară a persoanelor vizate, cât și după faptul dacă persoana a fost anterior apatridă.	Datele nu sunt disponibile

Disponibilitatea datelor privind protecția internațională

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
<p>Date lunare cu privire la numărul de solicitări (înaintate pentru prima dată) de azil (date de stoc): numărul de persoane care au solicitat protecție internațională sau sunt incluse într-o astfel de solicitare ca membru al familiei în cursul perioadei de referință, după vârstă, sex, cetățenia persoanei vizate</p> <p>Numărul de solicitări care așteaptă o decizie la începutul fiecărei luni (date de stoc): numărul de persoane care fac obiectul solicitărilor de protecție internațională examinate de autoritatea națională competentă la sfârșitul perioadei de referință, după vârstă, sex și cetățenia persoanelor vizate</p> <p>Date lunare cu privire la numărul de solicitări de azil care au fost retrase (date de flux): Numărul de solicitări de protecție internațională care au fost retrase pe parcursul perioadei de referință, după vârstă, sex și cetățenia persoanelor vizate.</p>	<p>În Moldova, datele statistice cu privire la solicitanții de azil și refugiați sunt publicate de BNS.</p> <p>Dezagregarea este disponibilă după țara de origine, sex și vârstă.</p> <p>Aceste date reprezintă stocul total de persoane vizate în țară la data de 1 ianuarie, unde nu se face distincție între solicitanții de azil și refugiați.</p> <p>Nu sunt disponibile datele cu privire la noile solicitări de azil primite pe parcursul unui an și numărul anual de decizii luate cu privire la solicitări.</p>

Disponibilitatea datelor privind prevenirea intrărilor și șederii ilegale

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
<p>Numărul anual de cetățeni străini (resortisanți ai unor țări terțe) cărora li s-a refuzat intrarea pe teritoriul țării (statului membru) la frontiera externă pe motive de refuz, naționalitatea (cetățenia) persoanelor refuzate și tipul frontierei (terestră, aeriană sau maritimă) la care li s-a refuzat intrarea.</p> <p>Numărul anual de cetățeni străini (resortisanți ai unor țări terțe) descoperiți în situații ilegale pe teritoriul țării (statului membru) conform legislației naționale privind migrația, după vârstă, sexul și cetățenia persoanelor vizate</p>	<p>Următoarele tabele sunt disponibile în rapoartele SIIAMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tabelul 4.3. Date statistice cu privire la numărul deciziilor de expulzare emise de instanțele de judecată cu privire la străini sau apatrizi. • Tabelul 4.4. Date statistice cu privire la numărul de decizii de a reduce perioada de ședere, emise de organele de poliție cu privire la străini și apatrizi. • Tabelul 4.5. Date statistice cu privire la numărul de încălcări a regulilor de ședere, comise de străini și apatrizi pe teritoriul RM.

Disponibilitatea datelor privind permisele de reședință

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
<p>Numărul anual de permise de reședință emise pentru prima dată (date de stoc)</p> <p>Numărul permise emise în cursul perioadei de referință în temeiul cărora persoanei i se acordă, pentru prima dată, permisiunea de ședere, defalcate pe cetățenie, motivul emiterii permisului și durata valabilității acestuia;</p> <p>Numărul total de permise de reședință valabile la 31 decembrie a fiecărui an (date de stoc)</p> <p>Numărul de permise valabile la sfârșitul perioadei de referință (numărul de permise emise, neretrase și neexpirate), defalcate pe cetățenie, motivul emiterii permisului și durata valabilității acestuia;</p> <p>Adițional numărul rezidenților pe termen lung pentru aceeași zi trebuie să fie oferite după cetățenie. Conform Directivei Consiliului European 2003/109/CE.</p>	<p>Următoarele tabele cu privire la invitații sunt disponibile drept rapoarte SIIAMA:</p> <p>F1.1. Date statistice cu privire la numărul de solicitări de invitații emise străinilor pentru a intra pe teritoriul RM, după cetățenie și scopul călătoriei.</p> <p>F1.2. Date statistice cu privire la străinii care au obținut invitații pentru a intra pe teritoriul RM după cetățenie, sex și vârstă.</p> <p>F1.3. Date statistice cu privire la numărul de solicitări de invitații emise, retrase, refuzate străinilor și apatrizilor, după cetățenie.</p>

Disponibilitatea datelor privind remitențele

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
<p>Începând cu 2009, UE a introdus o nouă cercetare statistică în cadrul statisticii balanței de plăți. Această cercetare colectează datele cu privire la remitențele lucrătorilor înregistrate de autoritățile responsabile. Din păcate, nu există nici-o legătură între aceste date și cele care țin de migrația internațională.</p>	<p>În Moldova, informația cu privire la remitențe este colectată în cadrul CBGC, drept parte din venitul gospodăriei. Datele cu privire la volumul total de remitențe sunt publicate de BNS în diferite tabele în categoria de "alte venituri". Rezultatele CBGC sunt publicate într-o publicație anuală "Aspectele standardelor de trai ale populației", care conține informație detaliată cu privire la venitul, cheltuielile, condițiile locuinței, consumul de alimente a gospodăriei, disponibilitatea bunurilor durabile, etc.</p>

Disponibilitatea datelor cu privire la migrație în cercetările sociale UE

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
<p>Țara de naștere trebuie să fie întrebată în toate cercetările sociale UE (recensământ, AFM, CBGC, EHIS, SILC și TUS)</p>	<p>BNS a introdus întrebarea cu privire la țara de naștere în recensământul 2004, AFM și CBGC</p>

Țara de cetățenie trebuie să fie întrebată în toate cercetările sociale UE (recensământ, AFM, CBGC, EHIS, SILC și TUS)	BNS a introdus întrebarea cu privire la țara de naștere în recensământul 2004, AFM și CBGC
--	--

Disponibilitatea datelor privind stocul emigranților

Cerințe conform Regulamentelor UE	Disponibilitatea în Moldova
Nu există date recomandate	<p>Câteva surse de date permit estimarea numărului de cetățeni moldoveni care locuiesc/lucrează peste hotare. Adițional, mai sunt disponibile și caracteristicile socio-economice și cele demografice ale acestor persoane.</p> <p>BNS a adresat o întrebare în recensământul din 2004 pentru a identifica persoanele care sunt temporar absente, dar care mai au încă reședință permanentă în Moldova. Datele disponibile sunt dezagregate după sex, vârstă, motivul și durata absenței, după țara de localizare curentă, starea civilă, nivelul de educație, locul de reședință permanentă în Moldova.</p> <p>AFM colectează aceeași informație prin intermediul întrebării cu privire la membrii gospodăriei de 15 ani și peste care lucrează sau caută un loc de muncă peste hotare.</p> <p>CBGC colectează date cu privire la membrii absenți ai gospodăriei.</p> <p>SIAMA Tabelele 3.1 și 3.2 propun în baza trecerilor de frontieră un număr cumulativ de cetățeni moldoveni care au plecat din țară după sex, vârstă, municipalitatea de reședință în Moldova (Tabelul 3.1) și durata absenței (Tabelul 3.2).</p>